

Foto H. Robl

Za večjo enotnost in red v družini

Ivan Ferlež

Letos poteka že petnajsto leto, kar se je tudi naša lovska organizacija, kot del naše družbene skupnosti, revolucionarno preoblikovala, vnesla v svoje delo socialistično vsebino in s tem sprejela kot svojo osnovno nalogo, da izvede program socialistične graditve tudi na področju lovstva. Ob splošnem razumevanju vodilnih organov naše ljudske oblasti, podpori celotne družbe in nesebičnih skupnih naporih večine članstva, smo v tej relativno kratki dobi zgradili močno družbeno-gospodarsko organizacijo, ki organizacijsko temelji na demokratičnem centralizmu in socialističnih principih, deluje pa na načelih gospodarskega samoupravljanja. Tudi zunanja oblika naše organizacije je danes že na tisti stopnji, ki omogoča široko kolektivno gospodarsko dejavnost organizacije kot celote in posameznih lovskih družin kot njenih osnovnih členov, obenem pa tudi potreben nadzor nad pravilnostjo vse dejavnosti. S pravilnim gospodarjenjem, z zaščito in gojitvijo, se je lovna divjad v naših loviščih, ne samo številčno temveč tudi kakovostno povzpela na tako raven, da danes že predstavlja solidno osnovo za nadaljnji napredek. Če objektivno pregledamo rezultate našega poljovnega dela, kaj lahko ugotovimo, da smo slovenski lovci že do danes opravičili poverjeno nam zaupanje, saj lovstvo iz leta v leto vse več doprinaša našemu socialističnemu gospodarstvu. Vsi do sedaj doseženi uspehi so plod kolektivnih naporov, v katerih so idejna prevzgoja, amaterizem in ljubezen do narave v veliki meri preoblikovali tudi miselnost našega lovca, da v lovu ne išče več osebne materialne koristi, temveč se v tej svoji športno-gospodarski dejavnosti prostovoljno podreja interesom skupnosti.

Na vse do sedaj dosežene uspehe smo lahko ponosni, toda napačno bi bilo če se ob tej priliki ne bi samokritično dotaknili tudi tistega, kar je oviralo in kar ponekod še danes onemogoča boljše delo in hitrejši napredek. Res je, da naše lovske družine nimajo in tudi ne morejo imeti povsod enakih objektivnih pogojev za svoje delo ter bi bilo nepravilno kritično primerjati gospodarski učinek med družinami, ki imajo idealne pogoje in družinami, ki teh pogojev nimajo. Prav pa je, da namesto tega kritično obdelamo tiste subjektivne slabosti, ki še ponekod kot ostanek stare preživele miselnosti nasprotujejo vsemu naprednemu in nimajo ničesar skupnega z našo današnjo družbeno stvarnostjo. Ne smemo trditi, da se te slabosti očitajo vsem našim družinam. Toda tam kjer obstojajo, so v največ primerih prišle do izraza v najnevarnejši obliki, v razbijanju organizacijske in delovne enotnosti družine. Posledice se nujno pokažejo v obliki slabega gospodarjenja in če se pravočasno ne zahteva

pomoč, je razpust družine popolnoma upravičena sankcijska mera.

Lovska družina je naša osnovna organizacijska enota, ki predstavlja temelj naše lovske skupnosti in vsega njenega dela. Enotnost volje in akcije vsega članstva v družini je predpogoj za doseg pravega kolektivnega uspeha v delu. Že samo beseda »družina« kot naslov simbolizira vse tisto, kar mora biti dejanska vsebina te skupnosti, t. j. sloga in enotnost v delu in enakopravnost v pravicah in dolžnostih vseh njenih članov. Prav tega pa v mnogih naših družinah primanjkuje.

Ob analizi vzrokov, zakaj nekatere družine ob enakih materialnih pogojih močno zaostajajo v drugimi in zakaj so se nekatere družine znašle v takem položaju, da bi bil njihov razpust edina pravilna rešitev vseh problemov, lahko pridemo do prav zanimivih ugotovitev. Na eni strani so to družine, kjer je večina članstva indiferentna in nezainteresirana za našo napredno lovsko politiko, ki ji pa javno ne nasprotuje, soglaša z vsem, dela pa ničesar drugega kot da hodi na lov in išče le materialno korist kot povračilo za organizacijski prispevek, ki ga je vsak član dolžan plačati. Vodstvo v takih družinah je navadno v rokah ljudi, ki z neaktivnostjo in oportunistom zavirajo vsak napredek in vsa dogajanja prepuščajo svojemu toku. V teh družinah pride do nesoglasja le pri delitvi plena. Vse to se navadno odkrije šele pri temeljitejši kontroli od strani nadrejenih organov, ali pa v primeru, da se neko v družini le zave, kako in kaj je treba delati, išče pomoči in s tem pride v nasprotje z ostalimi, ki žele da ostane vse tako kot je bilo. Če se v takih družinah z energičnimi posegi le posreči aktivizirati članstvo ni redek pojav, da se en del članstva skuša oddvojiti in pod raznimi izgovori ustanoviti novo družino. Do takega škodljivega deljenja težijo tudi v tistih družinah, ki so sicer aktivne in delovne, kjer se je pa članstvo ostro razdelilo med »stare« in »nove« lovce ali pa med »mestne« in »podeželske«. Pri današnji razdelitvi lovišč in številčni moči naših družin je skoraj že nemogoče najti upravičene gospodarske razloge za delitev. Tam, kjer danes še teže k temu, so pravi vzroki vedno le v nezdravih odnosih.

Razen zgoraj navedenega imamo še druge nezdrave pojave, ki v sicer delovnih družinah občutno zmanjšujejo končni efekt naporov in onemogočajo aktivizacijo celo tistega članstva, ki ima veselje in voljo do dela. To je predvsem pojav prenapete aktivnosti posameznikov ali skupinic somišljenikov, ki je pa za enotnost družine izredno nevaren. So primeri, da so se v vodstvu nekaterih družin znašli posamezniki ali

pa skupinice, ki brez obzira na voljo ostalega kolektiva ne prenesejo nobene kritike, samopašno odločujejo in ukrepajo tako kot je njim samim najbolj po godu in v interesu. Metoda njihovega razdiralnega dela, ki ima največkrat čisto osebni cilj, je navadno v tem, da pod krinko lovske strokovnosti, svoje osebne aktivnosti, uveljavljanja na vsakem mestu in birokratskega izvajanja predpisov in pravil, terorizirajo ostalo članstvo in mu vsiljujejo svojo voljo, dokler ne izrinejo iz družine vse tiste, ki jim osebno niso po volji in ki njihovi samopašnosti nasprotujejo. Taki ljudje vedno najdejo način, da onemogočijo pristop v družino tudi tistim poštenim lovcem, ki so voljni delati, za katere pa sumijo, da jih bodo podpirali. Navadno pristopne in druge dajatve zvišajo tako, da jih mnogokrat deloven človek ne zmore. Tudi disciplinske mere se v takih primerih izvajajo proti nezazelenim z nedopustno ostrino ter se za vsak najmanjši, tudi nehoten prestop, najstrožje kaznujejo. Nikakor ni mogoče na drug način tolmačiti primer, da je neka družina izključila poštenega in dobrega lovca le zaradi tega, ker je izjavil za sočlana, ki je bil neutemeljeno obdolžen divjega lova, da tega zanj ne more verjeti. Prav tako je nerazumljiv postopek predsednika neke druge družine, da članu družine, ki je obenem pomožni čuvaj, prepove nošenje in uporabo malokalibrske puške v lovišču, uporablja pa lahko risanico in dvocevko —? Neutemeljena stalna sumničenja in širjenje nezaupanja med članstvom imajo vedno za posledico tisto nezdravo vzdušje, ki ga dober in pošten človek ne prenese in je popolnoma razumljivo, da v taki okolici tudi delati ne more.

Značilno je tudi dejstvo, da v tistih družinah, kjer se pojavijo taki škodljivi odnosi, ni pravih razmer niti do sosednjih družin. Večina do sedaj reševanih obmejnih sporov je bila zasnovana na neutemeljenih željah posameznikov, ki se jim je zahotelo lovne ohišnice ali pa boljših delov sosednjega lovišča, ne glede na to, da ti deli po svoji legi, vidnih mejah in boljši možnosti upravljanja, pripadajo lovišču sosednje družine. Ker se takim zahtevam ni ugodilo, so se našli posamezniki, ki so na račun zastavljanja svoje osebne in družbene avtoritete, tudi na najvišjih instancah, hoteli celo izsiliti nepravilno odločitev. To pa kljub temu do sedaj še ni nikomur uspelo in je k takim postopkom in odnosom tudi vsak komentar odveč.

V družinah, kjer je večina članstva dovolj močna in enotna, kjer prevladuje načelo kolektivnosti v odločanju in delu in kjer gre večina po jasno začrtani poti napredka, se taki pojavi kaj hitro likvidirajo in zastro. V takih primerih ni redke primer protestnega odstopanja od funkcij ali pa celo izstopa iz družine že samo zaradi tega, ker je nekdo stavil boljši in umestnejši

predlog, ki ga je večina sprejela in s tem užalila samoljubje tistega, ki želi, da bi vse vedno in povsod bilo le tako kot on postavi in zahteva. Taki ljudje se navadno potem sklicujejo, na to, da ni nobene demokratičnosti in s svojim napačnim stališčem vnašajo zmedo med članstvo, širijo razne izmišljotine, intrige in podtikanja, pri vsem tem pa pozabljajo da so prav oni tisti, ki z nastopanjem proti pravih odlokom večine in s svojim čisto osebnim hotenjem najbolj kršijo demokratična načela.

To je le nekaj najbolj nevarnih primerov, ki ovirajo delo in napredek v naših družinah, ter zmanjšujejo rezultate naporov celotne organizacije, obenem pa škodljivo vplivajo na njeno enotnost. Čas je že, da se proti nosilcem takih pojavov in teženj predvzamejo od strani lovskih družin in nadrejenih organizacijskih forumov bolj energični ukrepi kot do sedaj. Disciplinska sodišča so tem pojavom posvečala premalo pažnje in v teh primerih niso našla svojega pravega mesta in vloge, ker so se vse preveč omejila na varovanje lovske etike in gole, formalne zakonitosti pri izvajanju lova ali pa so bila sploh neaktivna. Prav ob tem dejstvu se sama po sebi vsiljuje potreba, da bi upravni odbori vseh instanc bili povsem kompetentni, da vodijo preiskavo v takih primerih in da podvzemajo tudi potrebne sankcije. Razbijači enotnosti v organizaciji so mnogo bolj nevarni in škodljivi kot pa tisti član, ki nehote in po pomoti ustrelil v decembru srnjake namesto srne. Proti razbijačem je potrebno predvzemati mnogo ostrejša in odločnejša ukrepa, vključno izključitve iz lovske organizacije. Enako je treba postopati tudi proti tistim, ki kot člani lovske skupnosti svojih moralnih kvalitete ne drže na dostojni višini in iz osebnih nagibov kaj prikrivajo ter na ta način podpirajo omenjene pojave. Vsak oportunist in kompromisarstvo v tem pogledu nasprotuje naprednim ciljem naše lovske organizacije.

V času ko se lovske družine in področne lovske zveze že pripravljajo na letne občne zборе, je treba pretresti organizacijsko problematiko tudi iz te strani in na občnih zbore očistiti organizacijo vsega tistega, kar ji škoduje v delu in ugledu. Ob naporih za splošen napredek in gospodarsko izboljšanje našega lovstva, naj bo borba za enotnost organizacije in moralno kvaliteto našega članstva ena glavnih nalog v bodočem delu.

Pred občnimi zbori

Franc Štucin

Glavna lovska sezona 1959/60 je za nami. Po gozdovih in livadah je zamrla pesem brakov in gonjačev, utihnil je lovski rog, ki naznanja začetek in konec lova ter počastitev lovine. Preostanejo le še lovi na roparice — lisice, kune in podobno. Po lovskih družinah, kjer je stalna in prehodna divjad ščetinar, pa se bodo lovcem še marsikdaj ogrela srca v želji za imenitno trofejo in izdatnim prispevkom družinski blagajni.

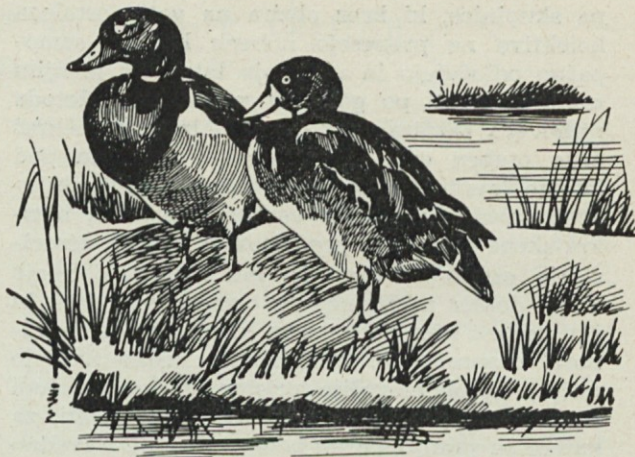
Poglavitno delo lovca gojitelja pa se po končani lovski sezoni šele začne. Poskrbeti mora, da očuva divjad, ki je po končanih lovih ostala v lovišču, da jo ščiti pred roparicami, da jo krmi, da bo lahko prezimila in do nove lovne sezone krepko zaplodila. Ni moj namen razpravljati o dolžnostih lovca gojitelja, pač pa se nameravam dotakniti drugega važnega vprašanja, občnih zborov lovskih družin, ki so pred nami.

Priprave za občne zборе morajo biti temeljite. Upravni odbori družin morajo s sodelovanjem ostalih lovcev temeljito analizirati vse uspehe in neuspehe v preteklem lovskem letu, ugotoviti dobre in slabe strani dela v lovskih družinah ter narediti stvarne načrte za bodoče delo.

Analiza dela v preteklem lovskem letu nam mora jasno pokazati, kako smo gospodarili. Analizirati je treba pogone od prvega do zadnjega in ugotoviti vzroke uspehov, še bolj pa neuspehov na brakadah. Le, če bomo ugotovili slabe strani našega dela, bomo v bodoče lahko odvrčali negativne pojave in se temeljiteje pripravili na nove naloge.

Pregledati moramo, kako smo izvršili odobreni odstrel. Če plana nismo dosegli, se moramo vprašati — zakaj? Ali je bil plan odstrela pravilno postavljen, ali nismo morda pri ugotavljanju staleža imeli prevelikih oči in smo napisali hišne številke, da bi nam bil predlagani odstrel odobren. To je po mojem važno predvsem pri planiranju odstrela parkljaste divjadi. Pri tem moramo poznati lovišča do podrobnosti, poznati stalež in spolno razmerje, da lahko pravično in upravičeno — ne na škodo lovišča — planiramo odstrel. Prepričan sem, da vodstva lovskih zvez poznajo naša lovišča in da bodo odobrila odstrel samo v taki višini, ki ne bo v škodo lovskemu gospodarstvu. Nesmiselno je hudovanje na lovske zveze, če nam okrnejo predlagani odstrel z utemeljitvijo, da v preteklem letu nismo dosegli planiranega odstrela. Prav je tako! Če sami nismo zreli, da pravilno gospodarimo v loviščih, mora pač biti nekdo, ki nas popravlja in usmerja. Upam pa, da je število takih lovskih družin čedalje manjše.

Ugotoviti moramo dalje, kako je naša divjad prezimila. Ali smo imeli izgube zaradi vremen-

skih neugodnosti ali po divjem lovu in roparicah, zaradi prešibke varstvene službe v loviščih, ali smo zalagali v dovoljni meri krmišča perjadi — fazanov in jerebic —, da jih ni lakota ugonobila ali pognala drugam. Če tega nismo storili, je potrebno, da ugotovimo krivce in jih kaznujemo.

Pregledati moramo, kako je z našimi lovskimi pomočniki — psi. Ali imamo zadostno število pasemskih psov in ali psi, ki jih imamo, ustrezajo potrebam našega lovišča? Ali imamo šarivce in ptičarje za lov na perjad, ali so ti psi primerno izučeni, zlasti za donašanje? Ali imamo psa za delo po krvnem sledu, da nam pomaga iskati obstreljeno parkljasto divjad? Če jih nimamo, si jih moramo preskrbeti. Samo tako bomo lahko pravično izvajali lov na vse vrste divjadi.

Ugotoviti moramo, kakšne so naše lovske naprave v lovišču. Ali imamo zadostno število solnic in če so te stalno oskrbovane? Ali nam število visokih prež zadostuje, kako se jih poslužujemo in kje jih moramo še postaviti ali popraviti? Kako je z remizami za perjad in parkljasto divjad? Ali imamo možnosti in sredstva, da osnujemo nove? Kako je z lovskimi stezami? Ali je mreža lovskih steza v lovišču zadostna, da bo nadzor lovišča lažji in uspešnejši? Kje je še potrebno, da napravimo nove steze, že obstoječe očistimo?

Kako je z našo čuvajsko službo? Ali imamo poklicnega čuvaja ali pomožne lovske čuvaje in kakšne so naše zmogljivosti, da čuvajsko službo okrepimo? Ta skrb ne sme biti najzadnja, kajti od nadzora lovišča je odvisna tudi naša žetev v prihodnjem letu.

Ugotoviti moramo, kako smo gospodarili s sredstvi, ki smo jih dobili iz lovišča. Ali smo denar za prodano divjačino pravilno vložili? Ali smo uplenjeno divjad najugodneje vnovčili, ali je pretežno romala v lonce lovcev po prenizkih cenah? Ali smo vso kožuho vjino tako pripravili, da je bil izkupiček najboljši? Če tega nismo sto-

riji, moramo poiskati vzroke in jih odstraniti. Samo z vestnim gospodarjenjem lahko zagovarjamo vse izdatke, ki smo jih imeli v teku leta in opravičimo zaupanje skupnosti, ki nam je dala lovišče v upravljanje.

Končno in ne najzadnje se moramo vprašati kakšna je disciplina v naših vrstah. Ali smo storili vse potrebno, da bo disciplina na višku? Kako je z disciplino pri prihajanju na lovske posvete, predavanja, obvezne love, na akcije za delo v lovišču in podobno? Eden izmed glavnih pogojev za uspehe je trdna, zavestna disciplina članstva. Iskreno tovarištvo in poštenost pa sta temelj za pravo disciplino. Kjer tega ni, tudi uspehi ne bodo taki kot bi lahko bili.

To so najosnovnejša vprašanja, ki jih morajo obdelati upravni odbori lovskih družin pred občnimi zbori. Je pa še vrsta sorodnih vprašanj, ki jih je potrebno obdelati, da bodo družinska

vodstva lahko prišla na občne zборе pripravljena. Skrbno izdelani gospodarski plani za novo lovsko leto naj bodo osnova za razpravljanje in debato. Izogibati se je treba frazarjenja. Vsi predlogi naj bodo skrbno obdelani. Pred občni zbor pridemo z njimi šele takrat, ko vemo, da bodo koristni za naše lovske gospodarstvo in na-predek lovske družine.

Izbire članov za nova družinska vodstva naj bodo premišljena. V upravne odbore pošljimo take lovske tovariše, ki bodo jamčili za uspešno delo in ki jim ne bo žal truda in časa za delo.

In še nekaj! Če so v družinah trenja, nesoglasja in medsebojni prepiri, jih je treba poprej izgladiti. Občni zbori niso primerni za obravnavanje takih stvari, za poravnavanje osebnih zadev. Občni zbori morajo biti delovne skupščine, od katerih je v veliki meri odvisen uspeh lovskih družin v poslovnem lovskem letu.

Logarji-lovci naj bodo lovski čuvaji

Ing. Vlado Jenko

O tem, da bi logarji prevzeli lovske čuvajske službe v loviščih lovskih družin, je bilo že veliko napisanega in izrečenega. Objektivno vzeto, ob sedanjih razmerah v lovskih družinah je to tudi edini izhod, najpametnejši in najcenejši način, da se zadosti zakonu o lovu in da lovske družine vendarle enkrat pridejo na zeleno vejo glede čuvajske službe v loviščih. Menda ga ni med nami, ki bi vedel v danih razmerah za kompleksno boljšo rešitev tega vprašanja.

Vsepopovsod, na občnih zborih, posvetih, sejah itd. vseh naših lovskih organizacij, od lovskih družin pa do Lovske zveze Slovenije, je skoraj vedno na dnevnem redu vprašanje lovske čuvajske službe. Dejansko pa je zelo malo storjenega, kar bi zadevo uredilo vsaj načelno. Priznati moramo, da smo lovci v tem oziru mnogo zamudili. Tu pač velja tisti znani rek: če bi bilo storjeno včeraj, bi bilo že skoraj prepozno.

Vendar poskusimo rešiti že enkrat ta pereči problem in sicer s pomočjo logarjev-lovcev. Misel, da bi logarji bili lovske čuvaji sicer ni ravno nova, vendar ta predlog podrobneje le ni bil še nikjer obravnavan. Prav tako praktična vključitev logarjev v lovske čuvajske službe ni doslej nikjer obdelana, oziroma obravnavana in mogoče se tudi zaradi tega zamisel ni uresničila. Načelno, verjetno ni nasprotnikov te zamisli ali so pa le maloštevilni.

Oglejmo si predlog, da bi logarji-lovci prevzeli lovske čuvajske službe, malo bližje in s praktične strani!

Tu so izvzete tiste lovske družine, ki že imajo zadovoljivo rešeno vprašanje stalnega, po-

udarjam stalnega lovskega čuvaja na kakršen koli način in bi bilo zato nesmiselno sedaj kaj menjavati. Gre za tiste lovske družine, ki so v večini in ki sedaj in v bodočnosti nikdar ne bodo imele dovolj finančnih sredstev, da bi nastavile posebnega in stalnega čuvaja.

Prva in menda najvažnejša pozitivna ugotovitev pri reševanju našega problema je ta, da je v naši republici najmanj toliko logarjev-lovcev kot je lovskih družin in da bi večina teh ljudi z veseljem sprejela, poleg svojega rednega dela, honorarno še lovske čuvajske službe v svojem logarskem okolišu.

Vključitev logarjev-lovcev v lovske čuvajske službe se lahko danes izvrši brez vsake spremembe obstoječih zakonov, odredb ali pravilnikov s področja lovstva ali gozdarstva. Vse to je izvedljivo kljub temu, da po obstoječih predpisih logarske osebje pri nas v svojem rednem delovnem času ni dolžno, strogo vzeto niti ne sme (ker bi sicer trpelo njegovo redno delo) vršiti kaka posebna ali večja opravila v zvezi z lovske čuvajske službe. Dvomim tudi, da imamo pri nas dovolj usposobljenih oseb, da bi lahko vsaka lovska družina imela po enega, nekatere večje celo po dva posebna, poklicna lovske čuvaja, pa četudi bi jih plačal lovske družine v celoti državni proračun. Pa tudi nesmiselno bi bilo, da bi po istem revirju hodila eden za drugim logar in lovske čuvaj, ko bi zaradi sorodnosti poslov obeh le eden lahko vse opravil. Podobna dvotirnost je bila že nekajkrat v gozdarstvu obsojena kot škodljiva in negospodarska.

Torej lovske družine naj bi honorarno nastavile področne logarje-lovce za lovske čuvaje v svojih loviščih. Konkretno naj bi zadeva potekala tako-le:

S priporočilom ali morda celo kar s posebnim predpisom pristojnega republiškega organa, naj bi se vsem gozdno gospodarskim organizacijam, ki zaposlujejo logarsko osebje, priporočilo ali naročilo, da stavi svoje logarje-lovce na voljo lovskim družinam, da bodo ti poleg svojega rednega dela vršili še honorarno službo lovskih čuvajev. Naloga Lovske zveze Slovenije bi bila, da takšno priporočilo ali še bolje predpis čim prej izposluje na odločujočem mestu. Povdarjam pomen takšnega priporočila ali predpisa, ker sicer zadeva lahko ostane tam kjer je sedaj. Pa bo kdo rekel: Saj so lovske družine vseskozi že doslej lahko nastavlale logarje kot honorarne lovske čuvaje, brez kakšnih višjih priporočil ali predpisov! Delno je ta trditev resnična. Nekatero lovske družine imajo na ta način že povsem zadovoljivo rešen problem lovskih čuvajev. Vendar, če želimo reševati zadevo načrtno in jo rešiti kompleksno, je pa vendar le potrebna nekakšna organizirana akcija na celotnem področju naše republike, nekdo jo mora sprožiti, jo nato izpeljati, voditi, usmerjati in dati določene organizacijske oblike.

Z republiškim priporočilom ali predpisom bi bila izvedba akcije takorekoč obvezna za vse: logarje-lovce, njihove delodajalce in za lovske družine. Obvezna pa tudi izvedljiva!

Ponekod bi že morda šel logar za čuvaja k svoji področni lovski družini, pa so včasih vmes čisto osebna nasprotja med njim in posameznimi člani lovske družine. Nekje na deželi logar morda zaradi svoje večkrat gozdno-policijske službe ni priljubljen med ljudmi, pa navsezadnje tudi ne med lovci. Logar je vedno v revirju in je morda včasih videl kakega lovca na krivem potu. Veliko je teh subjektivnih razlogov, ki bi ovirali ureditev čuvajske službe po tem predlogu, če ne bo obstojal tozadevni predpis z ustrezno enostavno vsebino.

Z druge strani verjetno tudi pri vseh logarjevih delodajalcih ne bi šlo vse gladko brez obveznega predpisa. Pri gospodarskih organizacijah, kjer je razumevanje, in so vodilni ljudje lovci ali vsaj osebe, ki imajo smisel za lovstvo in so naklonjeni lovcem, pa četudi sami niso lovci, bo zadeva z lahkoto stekla. Težje bo tam, kjer so ti ljudje iz kakršnihkoli razlogov na bojni nogi z lovci, ali osebe (niso redke tudi med gozdarji), ki omalovažujejo lov in lovsko gospodarstvo ter gledajo na vse to kot na nekakega konjička ali le zabavo nekaterih. Prav iz slednjega, ne bo odveč, če bo izvedba predloga o logarjih-lovskih čuvajih od pristojnega republiškega organa priporočena, oziroma s posebnim predpisom obvezna. S tem bi bila ustvarjena

tudi močna in neposredna povezava med lovstvom in gozdarstvom, ki je vsepovsod v našo splošno korist zelo potrebna.

Vsekakor je tudi povezava nas lovcev s kmetijci potrebna in nujna, vendar jih glede lovske čuvajske službe ne kaže mešati. Ne vem katero kmetijsko osebje bi po naravi svoje službe lahko opravljalo tudi lovske čuvajske službe. Ne domišljam si kot gozdar, vendar za lovske čuvajske posle so po naravi službe le najbolj, če ne izključno poklicani logarji.

Vzemimo, da je že izšel omejeni predpis o logarjih-lovskih čuvajih. Inicijativa bi sedaj morale prevzeti področne lovske zveze. Te bi v sodelovanju z gospodarskimi organizacijami, pri katerih so zaposleni logarji, izdelale terenski razpored čuvajskih okolišev. Povprečna površina logarskega okoliša pri nas znaša 800 do 1000 hektarjev gozdov. Če računamo, da je povprečna gozdovitost v LRS približno nekje okrog 45 %, naj bi potemtakem obsegal en čuvajski okoliš praviloma 2000 hektarjev, vendar izjemoma največ do 3000 hektarjev vseh površin.

Pri rajoniziranju čuvajskih okolišev naj bi se upoštevala še sledeča načela: Čuvajski revir naj se določi posameznemu logarju le v mejah njegovega logarskega okoliša in ne izven njega. Kjer je na področju ene lovske družine več logarskih okolišev, bo imela taka lovska družina za čuvajsko službo v vsem svojem logarskem okolišu, več lovskih čuvajev. Načelno naj logar opravlja čuvajsko službo v vsem svojem logarskem okolišu, četudi je ta razkosan med več lovskih družin. Če opustimo to načelo, imamo zopet dve osebi v enem revirju po istih opravkih, čemer se pa želimo vedno izogniti. Le v izjemnih primerih bi se tega pravila ne držali

Ko bi področne lovske zveze izvedle rajonizacijo čuvajskih okolišev, bi jo obravnavale nato še z prizadetimi lovske družinami. Po morebitnih spremembah ali popravkih bi lovske družine sklenile pogodbe z logarji. Vsako sklenjeno pogodbo naj bi potrdila področna lovska zveza in logarjev delodajalec. V pogodbi bi bilo treba povdariti, da logar prevzema službo lovskega čuvaja honorarno, poleg svoje redne službe. Razumljivo je iz tega, da bo logarju njegova osnovna služba prva in šele nato lovske čuvajske. Praktično se pa logarjevo redno delo na terenu ne bo nikdar časovno strogo ločilo od čuvajske službe, temveč ravno nasprotno, bo eno z drugim n. pr. preko enega dneva najtesneje povezano in kombinirano. Vsak logar-lovski čuvaj si bo že sam znal najbolj povoljno razporediti delo tako, da bo kar najbolj zadovoljil oba delodajalca.

Menim, da bi se mesečna nagrada logarju-lovskega čuvaju določila v obliki potnega pavšala neto 2 do 4 dinarje po 1 hektarju čuvajske površine. Če upoštevamo, da dobi logar že pri svoji gospodarski organizaciji, kjer je v rednem

delovnem razmerju, terensko obutev in obleko, bo ta postavka povsem ustrezala. Višino tega pavšala v navedenem razponu bi določali razni faktorji kot n. pr.: oblikovitost terena, obseg stalnih in izrednih opravil v revirju, izpostavljenost in ogroženost divjadi v revirju po človeku, število lovskih naprav za vzdrževanje in oskrbovanje itd. S pogodbo je treba določiti osebo v lovski družini, ki bo dajala naloge lovskemu čuvaju. Nevzdržno bi namreč bilo, če bi vsi člani lovske družine, ki jih je včasih 40, dajali čuvaju službena naročila in navodila. V pogodbi je treba predvideti nagrade čuvaju za odkrivanje divjega lova, za pokončevanje roparic, predpisati vodenje dnevnika obhodov in opazanj, obvezno polaganje izpita v roku 2 let po nastavitvi za lovskega čuvaja, če ga še nima. Sicer pa je večina tega in še vse ostalo, kar je treba upoštevati naštetu v Pravilniku za lovske čuvaje.

Še nekaj o članstvu logarjev-čuvajev pri lovskih družinah. Po mojem mnenju za logarja-čuvaja ni obvezno članstvo pri lovski družini, pri kateri je lovski čuvaj, pač pa je vsekakor zaželeno. Taisti logar-čuvaj je lahko član katere druge lovske družine, torej mora vsekakor že biti organiziran lovec. Iz tega nadalje sledi, da lovska družina nima glede orožja za lovskega čuvaja nikakih obveznosti, ker se predvideva, da ima lovsko orožje že vsak sam.

Kolikor bi se to izvedlo, bi morale gozdno gospodarske organizacije v bodoče pri namestitvah in premestitvah logarskega osebja, čim bolj upoštevati tudi potrebe lovske čuvajske službe.

To je nekaj misli k reševanju problematike naše lovske čuvajske službe. Zamisel bi bilo treba še temeljiteje obdelati in izpopolniti, da bi bila zrela za uresničitev v korist našega lovstva.

Koristno — škodljivo

Morda ni vprašanje, ki ga ljudje rešujejo tako površno kot vprašanje koristi, oziroma škode, ki jo povzročajo živali v gospodarstvu narave. Posplošenje krajevno in časovno omejenih opazovanj prinaša navadno zmotne zaključke o nalogah organizmov v naravi, ker je človek vajen gledati na stvari s svojega sebičnega stališča.

Ali niso deževniki (gliste), ose in muhe škodljivci, krt in lastovke pa koristne živali, vsaj po starih nazorih? Dokazano je, da je udeleževanje deževnikov za plodnost zemlje tako v mehničnem kakor v kemično fizikalnem pomenu zelo koristno. Deževniki drobe in rahljajo zemljo ter jo gnoje s tem, da zakopljejo rastlinske ostanke, humus pa spravijo v vrhnje plasti. Poleg tega gre skozi prebavni aparat deževnikov veliko rudninskih snovi, ki narede zemljo rodno. Na kvadratnem metru živi okrog 350 deževnikov razne velikosti v skupni teži 200 g, na površini enega hektarja torej 3 500 000 glist v skupni teži 2000 kg. Ta armada glist zrači, drobi, gnete in presnavlja tla. Zaradi tega je deževnik brez dvoma zelo koristen.

V čem je potemtakem korist krta, ki se hrani predvsem z deževniki? Za škodljivca ga ne moremo šteti, ker živi le tam, kjer je veliko deževnikov. Krt skrbi v takem področju za ohranitev biološkega ravnotežja v naravi.

Razne muhe znesejo svoja jajca v mrhovino. Ličinke muh se hranijo z razpadajočim mesom in spešijo razpadanje. Ali so torej lastovke, ki ves dan love muhe, koristne? Lastovka polovi na dan nad 500 muh, njena družina

pa v enem poletju nad 300 000. Izračunali so, da se je s tem, ker se krave bolj mirno pasejo in prežvekujejo, dvignila mlečnost za 10 %.

Brezpogojno škodljive pa so ujede, tako trdijo. To velja zlasti za kragulja in skobca. Znameniti ornitolog Liebe poroča o značilnem primeru: V nekem področju so skobce skoraj povsem iztrebili. Menili so, da so s tem storili nekaj dobrega za ptice pevke. Kmalu pa so ugotovili, da so se v tistem kraju šoje čezmerno razmnožile in da na veliko plenijo gnezda ptic pevk.

Kragulj je zaklet sovražnik vranjega rodu. Če ga popolnoma iztrebimo, se bodo šoje, veverice in škodljive sive vrane čez mero razplodile in nemoteno plenile ptičja gnezda.

Nepravilno bi bilo, če bi uničili vsa gnezda poljskih vran, ki rade gnezdijo v kolonijah. Poljska vrana je škodljiva le tam, kjer jih je preveč. V svojem okolišju uniči ogromno število poljskih škodljivcev, njena najljubša hrana pa so ogrci rjavega hrošča in ličinke raznih poljskih in gozdnih škodljivcev.

Tudi kanje, sokoli in škarniki niso lovišču tako škodljivi kot navadno mislimo. Podrobne preiskave vsebine želodca so pokazale, da je od tisoč preiskanih ptičev uživalo 70 do 92 % miši. Ostanke lovne divjadi so našli le v 7 % želodcev. Manjše vrste sokolov žive predvsem od žuželk (kobilice, metulji, kačji pastirji ipd.) in majhnih ptic. Ker pa so ti sokolički redki, ne ogrožajo obstoja ptic pevk.

Pri izvajanju gojitvenih ukrepov ne smemo pozabiti na etične dolžnosti do narave. Že s

tega stališča je treba tudi roparicam do določene mere prizanašati. Profesor dr. Eckstein je preiskal 36 lisičjih žlodcev in našel 45 miši, ostanke 10 kuncev, 8 zajcev, 1 vrane, 1 martinčka in nekaj peres nedoločenih ptic. Lisica je zdravstvena policija polja in gozdov, ker pospravlja predvsem zastreljeno in za življenje nesposobno divjad. Volk, medved, ris in divja mačka vrše isto funkcijo v nekaterih krajih Evrope, kjer so se še ohranili.

V Avstraliji in na Novi Zelandiji so kunci postali prava nadloga, ker tam ni roparic. V povojnih letih je mixomatoza pomorila skoraj vse avstralske kunce.

Znano je, da rdečo deteljo oplode le čmrlji, ki imajo dovolj dolge rilčke. Detelja, ki so jo sejali v Avstraliji, ni semenila, dokler niso naselili evropskih čmrljev. Število čmrljev pa je odvisno od števila poljskih miši, ki uničujejo gnezda in satovje čmrljev, medtem ko je število miši odvisno od števila njihovih pokončevalcev. Ch. Darwin je pravilno trdil, da vplivajo sove, kanje, lisice, podlasice in ježi posredno na oplo-

jevanje detelje. Škodljivost roparic preveč popošujemo.

Poleg drobnih ptic pevk so najkoristnejši prebivalci gozdov ptiči, ki gnezdiijo v duplih, žolne, siničke, brglezi, golobi-duplarji in sove. Z izsekavanjem votlih dreves jemljemo tem pticam gnezdišča. Zelo koristimo gozdu in sebi, če pustimo votla drevesa ali pa te nadomestimo z umetnimi gnezdišči. Toda ptiči, ki uničujejo gozdne škodljivce, ne bi mogli z njimi opraviti, če bi jim ne pomagali najezdniki, med katerimi so razne osice najvažnejše. Te osice in nekatere najezdne muhe odlagajo svoja jajčka v trupla živih gosenic in tako ličinke najezdnikov svoje gostitelje požro ob živem telesu.

Ne smemo pozabiti, da je živalstvo in rastlinstvo med sabo tesno povezano, ki predstavlja življenjsko skupnost v borbi za obstanek. Razumevanje teh življenjskih dogajanj nas šele obvaruje pred napačno in preuranjeno sodbo o škodljivosti ali koristnosti v gospodarstvu narave.

Po E. Teidoffu (A. S. Pirc)

Ali se lovci zavedamo nevarnosti starih pihalnikov?

Med našimi lovci je še veliko takega lovskega orožja, ki je že zdavnaj preživelo svojo življenjsko dobo in je kot tako primerno le še za staro železo. Takega orožja je zlasti veliko pri naših kmečkih lovcih, ki imajo še vedno mnogo starih in izrabljenih pušk. Tako orožje ni le nevarno za uporabnika, pač pa resno ogroža tudi bližnjo okolico. Razlogov za to je več, vendar menim, da sta bistvena dva: prvič, da je orožje že zelo staro in je zaradi tega do kraja izrabljeno in drugič, kar je najpogostejši pojav, da je med našimi lovci mnogo takih, ki orožju ne posvečajo nobene pozornosti, ga slabo negujejo in tudi drugače bolj ali manj zanemarjajo. Zaradi tega se cevi in zaklepi hitreje izrabijo in hitreje nastopajo okvare na posameznih delih orožja. Žalostna pa je ugotovitev, da poskušajo nekateri lovci manjše okvare na orožju sami popravljati, pri tem pa orožje le še bolj pokvarijo. Ko pa ugotove, da ne gre in da jim za tako opravilo manjka potrebnih priprav, prakse in znanja, zaupajo orožje kakemu obrtniku, kleparju, ključavničarju, mehaniku, mizarju ali podobnemu »strokovnjaku«, ki prav tako nima nobene izkušnje za taka popravila. Ni malo primerov, da taki in podobni »strokovnjaki« ne odgovorno in neusmiljeno pilijo, cinijo, varijo ali kako drugače krpajo posamezne dele na lovskem orožju.

Tajništvo za notranje zadeve v Celju je tudi ob letošnjem podaljševanju orožnih listov odredilo strokovni tehnični pregled strelnega orožja

lovskih organizacij v okraju. Pregled je opravila posebna komisija, v kateri je sodeloval poklicni puškar, strokovnjak in bivši dolgoletni puškarski mojster v tovarni orožja v Kragujevcu. Pregledanih je bilo 1821 lovskih pušk in flobertov. Od tega je bilo 48 lovskih pušk tako izrabljenih ali nestrokovno popravljenih, da jih je komisija spoznala za nevarne za uporabnika in okolico. Za vsako tako orožje je komisija sestavila zapisnik, v katerem je ugotovila, da je iz varnostnih razlogov prepovedana nadaljnja uporaba takega orožja in navedla razloge, zakaj je rabo tistega orožja prepovedala.

Komisija je bila postavljena pred težko in odgovorno nalogo, ker posamezniki akcije niso razumeli, nekateri pa so celo ugovarjali in dajali komisiji nestrokovne pripombe. Drugi so zopet z veliko zamudo prinašali orožje na pregled. Težave je imela komisija tudi v pogledu kriterija, kajti le ob malo strožjem kriteriju bi posamezne lovske organizacije ostale brez orožja. Zato je komisija zavzela stališče, da zaenkrat vzame in izloči iz prometa res najbolj izrabljeno in nevarno orožje. Za orožje, za katero je strokovnjak ugotovil, da bi bilo še popravljivo, je komisija v zapisniku lastniku dala navodilo, da mora orožje nemudoma poslati v popravilo pooblaščenemu puškarskemu podjetju, sicer orožja ne sme uporabljati.

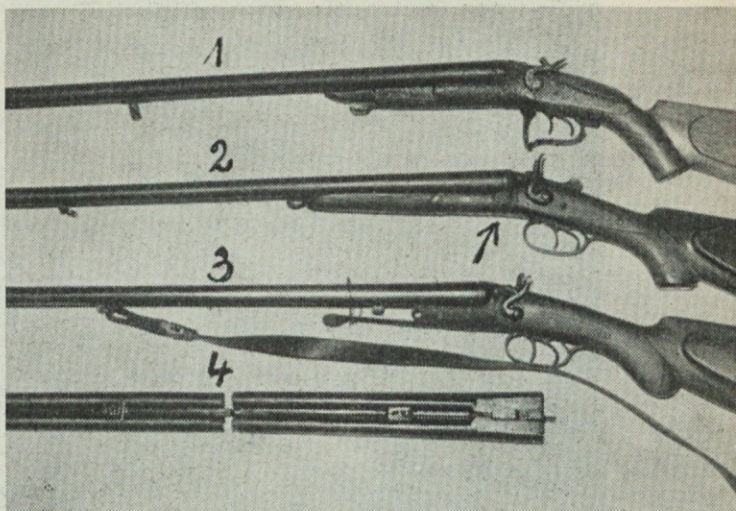
Najštevilnejše okvare so nedvomno na zaklepih, kar predstavlja tudi največjo nevarnost. Druga pogosta nevarnost so preveč izrabljene

cevi, ki mimo tega ne dajejo potrebnih strelnih učinkov.

Fotografija kaže take tri puške. Puška št. 1 je docela in vsa izrabljena, št. 2 je mimo izrabljenosti nestrokovno varjena, kjer kaže puščica, št. 3. je puška brez kopiščka in s tako se je lastnik udeleževal lovov. Ključ pa je za vsak primer posebej pritrdil na cevi z žico. Primer pod 4 bi bil neverjeten, da ga ne izpričuje slika. Cevi te puške so bile namreč v spodnjem delu pred kopiščem počez počene in jih je član komisije, ki je to opazil, z rokami igraje, do kraja prelomil. Tudi ta lastnik se je s tako razvalino redno udeleževal lovov.

Vprašujemo se, kje je naša lovska zavest, če smo kulturni lovci!

*Franc Beškovnik,
LD Šoštanj — Ravne*

ALPSKI SVIZEC IN NASELITEV PRI NAS

Ing. Anton Simonič

(Nadaljevanje)

Svizci izdajajo svojo navzočnost v revirju predvsem z značilnim glasom, podobnim pisku, ki so ga nekoč imeli za žvižg, a je že leta 1925 Hauber ugotovil, da ta pisk nastane kot pravi glas v grlu. Svizci tak piskajoč krik uporabljajo predvsem v razburjenju kot svarilen klic, če jim grozi nevarnost. Včasih se oglašajo tako tudi brez pravega vzroka. V stiski se svizec oglašata tudi z glasom, ki je podoben vekanju kunca. V času parjenja pa se oglašajo s posebnim mijavkajočim prsnim glasom in sicer baje zgolj samice.

Od čutil je pri svizcu najbolj razvit vid, čeprav ima majhno zunanje oko, kot vse živali, ki žive v rovih. Isto velja za uho. Površina zunanje ušesne školjke pokriva komaj 1 cm², a svizec kljub temu odlično sliši. Voha baje ne posebno dobro, kot tudi ostali glodalci ne. Vendar o tem manjkajo natančnejša opazovanja.

Proti človeku se svizci obnašajo zelo različno. V turističnih predelih, kjer so ljudi navaženi, so zelo krotki in se jim lahko približamo brez težav na 30 m, celo na 2 m. Pri približevanju pa moramo iti tiho in se izogibati sunkovitih gibov. V rov grede tudi potem, ko je človek čisto blizu, le obotavlja se, tiho in se kmalu zopet pokažejo pri izhodu. V bližini gorskih domov in koč prebivajoči svizci se ljudi tako privadijo, da jemljejo hrano iz roke, kot pri nas v parkih veriverice. V samotnih krajih, kjer človeka ne vidijo pogosto, so bolj boječi, četudi jih nihče ne preganja. Kjer pa svizec love, izginejo v rove že, ko človeka zapazijo na

200 m in se ne prikažejo iz njih tudi po več ur. Ko svizec zapazi človeka, se zravnata na zadnjih nogah in zapiska. Pri veliki nevarnosti je ta glas čisto kratek. Pri hitro bližajoči se nevarnosti — n. pr. pri napadu orla — pa brez glasu zgine v rov.

Skoraj edini res uspešni način lova na svizca, je čakanje ob rovu. Lovca mora priti zgodaj, še preden začnejo prihajati svizci iz rovov na pašo in sestiti v bližino rova. Najbolje je, da sede tako, da svizci lahko nemoteno grede iz rova na pašo, kajti stare živali pridejo navadno iz rovov zadnje. Če spoznajo svizca lovca kot sovražnika, je zalaz nanje skoraj nemogoč, razen če ni teren zelo ugoden in nudi lovcu dobro kritje. Pa tudi tedaj se jim lahko v najboljšem slučaju približa le na kakih 100 m, od koder je možen le strel s kroglo. Risanica je za lov svizca najprimernejše orožje in v nekaterih alpskih deželah je za lov svizca tudi z zakonom predpisana. Najbolj prikladna je risanica manjšega kalibra. V Avstriji na primer v zadnjem času močno priporočajo za svizca patrono 222 Remington (5,7 × 43). Svizec je zelo trdoživ, zato velja za lovski strel nanj le krogla od strani v glavo med oko in uho. Samo tako zadeta žival pade na mestu in se ne zavleče v rov, iz katerega jo je potem zelo težko, največkrat pa tudi nemogoče izkopati. Dosedanje skušnje so pokazale, da tudi v oprsje dobro zadet svizec z moderno kroglo z delnim plaščem ali votlo konico, največkrat z zadnjimi močmi doseže celo več metrov oddaljen rov in šele v njem pogine. Strel

Samec in samica — Kosmos

v vrat ali hrbtenico z močno kroglo žival sicer tudi pokonča na mestu, a tudi hudo raztrga.

Svizca lahko uspešno streljamo tudi s šibrami. Posebno živali, odstreljene v znanstvene namene, s šibrami, ker mora ostati lobanja cela in tudi koža ne sme imeti prevelikih lukenj. Strel s šibrami pa je uspešen le do 20 m; najboljše so šibre debeline 3,5 mm (št. 8). Priporočljivo je streljati svizca takoj, ko se prikaže iz rova, ker potem tudi če ne pade takoj na mestu, skoči v smrtnem skoku vedno naprej — proč od rova.

V številnih kolonijah je primeren odstrel nujen, ker se sicer živali preveč namnože, kar ima za posledico večji napad parazitov in tudi razmnoževanje začne upadati. Svizce je torej tudi potrebno s planskim odstrelom držati na rastišču v primernem številu, da ostanejo zdravi in krepki.

Lov na svizca zahteva sigurnega strelca ter ni lahek. Zato štejejo svizca za divjad velikega lova. Kot trofeja so 4 zobje glodači, ki so tem bolj cenjeni, čim temnejši in močnejši so. V prejšnjih časih so jih vdelovali v srebro in uporabljali za različen okras kot broše, obeske na urnih verižicah itd. Tudi koža, pritrjena na zeleno podlago, se uporablja kot okras lovskih sob. Sicer pa svizcev kožuh ni kaj posebnega in ga največ uporabljajo za razne podloge. V alpskih deželah še sedaj zelo cenijo svizčevo mast kot domače zdravilo, čeprav medicinska znanost ni našla v njej prav nič zdravilnega. Meso ima oster vonj po zemlji, ki se da vsaj deloma odpra-

viti, če meso leži v tekoči vodi ali kvaši nekaj dni, in zato ni posebno cenjeno.

Letno uplenijo v Švici do dvanajst tisoč svizcev. V Avstriji 1000 do 2000, v Nemčiji pa 50 do 60 svizcev. Kot vidimo, človek od svizca nima kakih posebnih gospodarskih koristi, a kljub temu niso skoraj nobeno drugo alpsko divjad tako pogosto naseljevali v nova področja kot ravno svizca. Niso ga naseljevali le lovci, temveč tudi ljubitelji narave in gora. Ker je svizec dnevna žival, ni težko opazovati njegovih zabavnih navad in iger ter je prav tako tudi pri nelovcih priljubljen. Že pred 100 leti so začeli svizca naseljevati v tiste predele Štajerske, Koroške, Tirolske in Salzburške, kjer ga ni bilo, tako da ga je sedaj mnogo in je težko ugotoviti, kje je bil naravno razširjen in kje naseljen. Prav tako so v Švici, Nemčiji, Čehoslovaški in Poljski na več mestih naselili svizce in še poskušajo z naseljevanjem v novih predelih.

Kot primer bi zaradi zanimivosti navedel dvoje naselitev svizca v Schwarzwald, ki sta bili opisani v časopisu Die Pirsch. Na Hinterwaldkopf so 10. junija 1954 spustili v višino 1100 m dve samici in štiri samce, ki so jih dobili iz Graubündena v Švici. Ena samica je bila breja. Spustili so jih v prej pripravljen umeten rov, ki ga je obdajala ograja iz žice. Svizci so po kratkem času ograjo preplezali in v bližini sami izkopali rove. V tem novem rovu je samica imela 4 mladiče. Živali so potem začele preiskovati okolico. Opažali so jih v območju 3,5 km. Ko so svizci tako pregledali okolico, so se pre-

selili 1000 m daleč v severozahodni smeri, kjer so na višini 1000 m ustanovili v jeseni kolonijo, ki obstoji tudi danes.

Leta 1957 so na nasprotnem hribu, ki ga od obstoječe kolonije loči globoka dolina, spustili samca in dve samici s Koroške. Samica je že pri prevozu skotila 3 mladiče. V nadmorski višini 1000 m so jih spustili v umetni rov. Samica je mladiče zapustila v rovu in zbežala, mladiči pa so pozneje zginili. Ostala samica in samec pa sta čez nekaj časa zapustila rov in se naselila v njegovi bližini na višini 1200 m.

Pregled razvoja obeh kolonij od naselitve do danes je naslednji:

1954 naseljeni svizci iz Švice	6 živali
1954 prirastek	4 živali
1955 prirastek ni bil ugotovljen	
1956 prirastek	4 živali
1957 prirastek	3 živali
1958 prirastek ni bil ugotovljen	
1959 prirastek	4 živali
1957 naseljeni svizci iz Koroške	3 + 3 mladiči
1958 prirastek	3 živali
1959 prirastek	5 živali

Med tem časom je bil uplenjen en samec leta 1959, trije mladiči pa so zginili, tako da sedaj v obeh kolonijah živi najmanj 31 živali, tudi če ne računajo prirastka, ki so ga dali mladiči, poleženi v letih od 1954 do 1956 in ki so sedaj že spolno zreli in sposobni za razmnoževanje. Če bi računali tudi ta prirastek, bi bilo število svizcev sedaj 35 do 40.

Iz opisanih primerov je razvidno, da je naselitev svizca enostavna in da se svizci razmnožijo hitro množe.

Tudi pri nas v Sloveniji so svizce že poskusili naseliti. 31. 5. 1953 je Uprava gojitvenih lovišč LRS poskusila naseliti svizce s Koroške na Komni. Tri samice, od teh sta bili dve breji, so spustili pod Kalom. Svizci so se takoj po izpustitvi poskrili v naravne skalne razpoke. Kmalu potem so jih opazili približno eno uro daleč — pod Velikimi vrati (Mali lajšt). Tam so se zadrževali do konca oktobra, nato pa so postali nemirni in poskusili na več mestih kopati rove. V skalnem terenu s plitvimi tlemi jim je uspelo skopati komaj 50 cm globoke jame. Pozimi 1953/54 jih niso nikjer več opazili.

Leta 1957 je sektor za lovstvo Instituta za gozdno in lesno gospodarstvo povabil k nam znanega poznavalca svizcev dr. Müller-Usinga, da bi videl terene, na katerih so bili svizci izpuščeni in ugotovil vzrok neuspeha naselitve. Dr. Müller-Using je docent gozdarske fakultete v Hannover-Mündenu in sodelavec lovskega instituta v Hannover-Mündenu. Do sedaj je objavil več znanstvenih razprav o svizcih poleg drugih del s področja lovstva in letos je izšla tudi njegova monografija o svizcu pod naslovom »Das Murmeltier«.

Vhod v zimski rov — Kosmos

17. in 18. julija 1957 sem imel priliko spremljati dr. Müller-Usinga na Komni, kjer si je ogledal terene, na katerih so bili svizci izpuščeni. Po njegovem mnenju Komna ni primerna za naselitev svizca. Na tej visoki planoti kraškega značaja prihaja geološka podlaga na površino v obliki skalovja, ki je polno razpok in lahko nudi svizcem prav dobra skrivališča poleti. Ne morejo pa si tam izkopati rogov, v katerih bi prezimili. Nekoliko globlja tla so samo v vrtačam podobnih kotlinah, ki jih obdaja skalovje. V te kotanje pa se spomladi, ko kopni sneg, zliva voda z okolišnih vzpetin in bi svizci, tudi če bi v njih izkopali rove, v rovih enostavno utonili. Te kotanje pa tudi sicer za svizce niso primerne, ker v njih najdlje leži sneg. Dr. Müller je menil, da so spuščeni svizci preživeli poletje v skalnih razpokah, v jeseni pa so izkopali preplitve rove na neprimernem kraju in v njih zmrznili ali pa postali plen roparic. 19. in 20. julija je dr. Müller-Using obiskal Jelendol in Košuto. Po njegovem mnenju bi travnata pobočja Košute dajala svizcem odlične možnosti za življenje.

Upam, da poskus naselitve svizca na Komni kljub neuspehu ne bo zadnji in da mu bodo v Sloveniji sledili še drugi, verjetno uspešnejši.

Za naselitev je najprej potrebno izbrati primeren kraj. To naj bo nagnjeno travnato pobočje v višini nad 1000 m. Najvažnejše je, da so na mestu, kjer hočemo naseliti svizce, dovolj globoka tla, saj ima svizec svoj kotel v globini nad 1,5 do 3 m. Ni potrebno, da tvori ta tla čista

zemlja, lahko je pomešana z gruščem in večjimi skalami, da se le preveč ne posiplje in da je med skalami dovolj zemlje, da se med njimi dajo speljati rovi. Svizec odlično koplje in je dovolj močan, da izmetava iz rovov tudi kot pest debelo kamenje. Svizce moramo naseliti na južnih sončnih legah na pobočjih, kjer sneg kmalu skopni in voda dobro odteka. Nikakor ne smemo naseliti svizca na severna senčna pobočja, kjer sneg dolgo leži ali pa se nanje celo rušijo plazovi, pa naj so sicer tam še tako globoka tla.

Preden spustimo svizce jim moramo pripraviti skrivališče — umetni rov, ni treba prav globok, dovolj je, da se vanj lahko zatečejo takoj po izpustitvi. Navadno svizci tak rov zapuste po nekaj urah ali nekaj dneh in si v bližini sami skopljejo domovanje. Umetni rov ima le namen, da se svizci v njem umirijo in da se po izpustitvi ne razkrope na vse vetrove, temveč ostanejo skupaj. Svizce je najbolje izpustiti v novo okolje spomladi, ko skopni sneg, ali v zgodnjem poletju, tako da se do jeseni dodobra spoznajo z okolico in si poiščejo primeren kraj za kopanje prezimovališč.

Pri nas bi odlične možnosti za naselitev svizca bile na travnatih južnih pobočjih Karavank od Košute pa do Stola in še dalje. V Karavankah se na mnogih mestih najdejo tudi glo-

boka tla, čeprav je večji del tal plitev in le s tanko plastjo prekriva geološko podlago, ki jo tvorita apnenec in dolomit. Prav tako bi bilo mogoče naseliti svizca na Pohorju, kjer je dovolj travnatih površin z globokimi tlemi v sončnih legah nad 1000 m visoko. Manj primerne bi bile za naselitev svizcev Julijske in Kamniške Alpe, ki so v splošnem iz apnenca mlajšega izvora, ki še ni tako preperel, da bi tvoril zadostno globoka tla. Vendar sem prepričan, da bi tudi v teh gorah uspelo najti marsikak primeren predel za naselitev svizca.

Ker svizec ne povzroča nobene škode in ker imamo primerne predele za njegovo uspevanje, ni razlogov, da ga ne bi naselili tudi pri nas in tako obogatili našo gorsko favno z zastopnikom, ki ne bi nudil veselja le lovcem, temveč tudi vsem ljubiteljem narave in gora. Naselitev svizca ne zahteva kakih posebnih izdatkov in bi ga lahko poleg gojitvenih lovišč naselila tudi marsikatera lovska družina, ki upravlja z visokogorskim loviščem.

Konec

LITERATURA:

Robert Gerber: Nagetiere Deutschlands
Pierre-P. Grassé: Traite de Zoologie
Dr. Detlev Müller-Using: Das Murmeltier
Dr. Detlev Müller-Using: Zum Verhalten des Murmeltieres (Marmota L.)
Werner Sattler: Murmeltiere im Schwarzwald, Die Pirsch 1959

Grenek spomin — svarilo

K. F.

Kot zelenec v lovskih vrstah sem se rad družil z lovcom »stare garde«. Bil je zelo praktičen, srčno dober in prijeten družabnik z vsemi vrtilinami pravega lovca. Veljal je za najboljšega lovca in lovskega veščaka daleč naokrog.

On me je uvajal v lov, v njega tajne in veščine, skratka, bil je moj lovski učitelj. Kmalu pa sem spoznal, da žal ni imel potrebnega teoretičnega znanja o lovu, kar je bilo usodno, v tem primeru za jerebice.

Znano je, da se tiste čase lov ni izvajal tako lovsko pravično kakor dandanes. Tedaj ni bilo na deželi skoraj nobenega strokovnega čtiva ali pa le v tujem (nemškem) jeziku.

Tako je bilo neke pozne jeseni. Sneg je že zapadel kar za pol metra debelo in zaradi poznejšega dežja se je naredil srenj, tako da je ledena skorja držala tudi človeka. Lov je bil tiste dni odprt še za vso divjad malega lova. Nekega jutra pride omenjeni lovski tovariš in šla sva na lov v nižavo.

Križarila sva že več ur, ko sredi popoldneva opazim na obširni snežni ploskvi, obsejani z ozimino, črno točko, podobno večji krogli, oddaljeno kakih 500 korakov. Opozorim na to tovariša in šla sva pogledat, kaj bi to bilo. Da ne

bi bila nikdar šla! Ko se približava na dobrih 200 korakov, je tista krogla na mah zginila, kot bi se vdrla v zemljo. Čudno se nama je zdelo, kam bi mogla tista krogla z gole snežne planjave na mah zginiti. Prišedši v bližino, zagledava na malo zvišenem mestu luknjo v sneg, ki je bila dobro izglajena in nekoliko umazana. Jaz sem obstal, tovariš pa je krenil proti luknji. Že po nekaj korakih se mu naenkrat sneg udre in izpod nog mu prhne z glasnim čir-rik, jerebica. Obkroževala sva mesto okrog luknje in jerebice so kar na gosto prhale iz snega. Šteti jih nisva mogla, a ugotovila sva, da sta morali biti najmanj dve močni kiti skupaj. Ustavila sva hojo, streljal ni nobeden. Iz enega še nepokvarjenega rova je pokukala jerebičja glavica in v trdi snežni skorji obtičala. Tedaj seže tovariš z roko v rov ter ujame jerebico, ki mu je pozneje ušla iz rok v prostost. Preplašene jerebice so pač zletele na vse strani. Sedaj se nama je posvetilo, kakšno razdejanje sva naredila, ko sva spoznala, da sva zimsko domovanje zerebic popolnoma uničila.

Te ga greha žal nisva mogla več popraviti, zato sva to domovanje raziskovala. Vhod je bil še v celem in edini, kakor tudi izhod, bila sta

eno. Prav pod vhodom je bil nekak okroglast kotel, ki je imel za podlago kupček koruznih štorov s koreninami, tako da kotel ni bil neposredno na zemlji in tako talna vlaga ni mogla kotlu škodovati. Ta kotel je najbrž služil jerebicam za prenočevanje in za skupno ogrevanje. Iz tega kotla so peljali pod snegom tik pri zemlji manjši rovi, dolgi od 5 do 20 metrov. Na koncu rogov so bile odprtine, ki so služile za zračenje. Na kopnem dnu teh rogov so bile pšenične rastlinice, ker zemlja pod snegom na bila zmrznjena. Opazila sva, da jerebice okrog vhoda niso nič hodile, razen ene, ki je stražila na strehi, kar se je videlo po umazanem sledu stražarja.

Jerebice, ki jih je na tem mestu zalotil in zapadel sneg, so si v njem družno naredile zimovališča, vsaj dotlej, ko bi se sneg zjuzil in skopnel. Za živež ni bilo sile, ker so si lahko delale vedno nove in daljše rove. Varne bi tudi bile pred ujedami in roparicami, ker bi nobena po odprtem polju ne stikala za plenom.

Jasno nama je bilo, da sva naredila to razdejanje v najini veliki nevednosti.

Odšla sva domov, meni pa vest po vsem tem ni dala miru. In kakor vsakega zločinca žene na kraj njegovega zločina, tako sem tudi jaz šel drugo jutro tja.

Čez noč je padlo za dober prst novinca, da so bili tudi najmanjši sledovi vidni. V velikem loku sem obkrožal tisto mesto in ugotovil, da se

jerebice niso mogle več zbrati in so posamezne ali pa po 2, 3 skupaj tavale in si iskale živeža in zavetja. Opazil pa sem, da so nad okolico stalno krožile razne ujede, ki so imele kaj lahek plen. Tudi lisičjih sledov ni manjkalo.

Kmalu sem ob samotnem grmu odkril ostanke dveh jerebic in pri tem eno ujeddo (kanjo) odstrelil. Kmalu sem našel tretjo žrtev. Ob večjem potoku je bil lisičji sled, ki me je pripeljal do kupa perja, ki je kazalo, da je lisica svojo žrtev snela kar spotoma iz obpotočnega grmovja. To se je zgodilo v eni sami noči in v enem jutru. In tako sem slednji dan sam ali s tovarišem odkrival nove žrtve. Največ žrtev je bilo na prisojnih legah po kopnicah. Čeprav sva ujeddo pridno preganjala, jih ni bilo manj in tako je bilo v nekaj dneh te tragedije konec.

Ob tem žalostnem dogodku sva se zaobljubila, da jerebic ne bova nikoli več streljala. In še danes, ko je moj lovski učitelj že zdavnaj v večnih loviščih, držim to obljubo, sam pa se še vedno spominjam tega žalostnega dogodka.

Pozneje sem še nekajkrat odkril taka jerebičja prezimovališča, ki sem jih skrbno čuval in nadziral, zraven pa uničeval roparice.

Prepričan sem, da se ob današnji lovski prosvetljenosti kaj takega več ne dogaja. Vendar naj bodo te vrstice v svarilo mlajšim lovcem, da bi si s čim takim ali podobnim ne obremenjevali svoje lovske vesti.

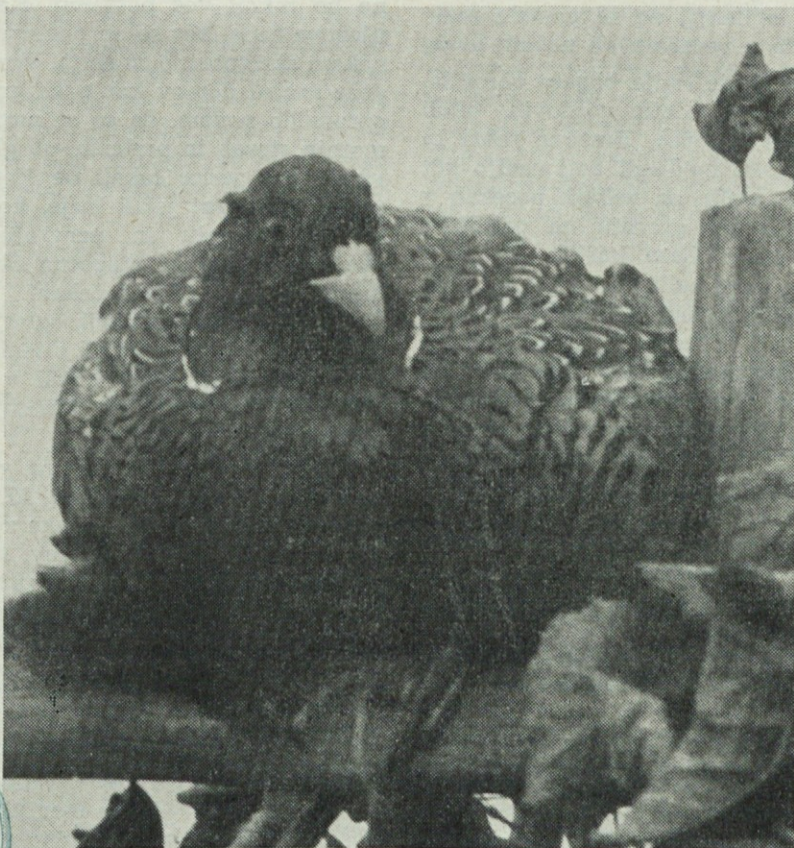

Foto Rado Cencič

MEDVEDJE NA DOLENJSKEM

Janko Kastelic

(Nadaljevanje in konec)

Drug dogodek v poznem poletju 1956 sem doživel, ko sem po čakanju na divje prašiče, šel za vasjo Brezova reber, okrog druge ure ponoči proti oddelku 14, kjer je veliko napajališče in sem tam nameraval v prvih jutranjih urah počakati na ščetinarje. Ker je bilo še zgodaj, sem na križišču pod debelo smreko nekoliko zadremal. Toda po nekaj trenutkih dremanja (mogoče sem celo zaspal) sem podzavestno začutil, da me nekaj opazuje, oziroma, da se bo nekaj zgodilo. Previdno sem segel po prislonjeni puški ter v največji tišini poiskal stikalo na žarometu, montiranem na puški in posvetil v smer, od koder sem čutil, da nekaj globoko diha. Na sredi ozke steze, dobrih 10 korakov od mene, je stal med smrekami, ogromen medved. Oči so se v močni luči rdeče-zeleno bliskale. Držeč puško pri licu, sem pokleknil kolikor mi je dovoljeval lovski plašč ter čakal. Zdela se mi je cela večnost, preden se je velika črna gmota premaknila. Medved je čudno pihajoč in godrnjaje odhlačal. Šele tedaj sem začutil, da sem se začel čudno potiti. Tudi zaspan nisem bil več. Zato enostavno ne verjamem, da imamo v naših lovskih vrstah take »junake«, ki jim sredi samotnih gozdov ob srečanju z medvedom primernih dimenzij ne bi postalo malo bolj vroče, zlasti še v večernih ali nočnih urah.

V letu 1956 je divje sadje bogato obrodilo, ki ga je veliko v kmečkih gozdovih, okoli Velikega in Malega Lipovca, Brezove rebri in Ajdovca. Divje hruške medvedi bolj cenijo kot lesnike. Tudi črnih malin na velikih posekah v brezoviškem lovišču ter grozdja na prisojnih pobočjih je bilo obilo. Zato mislim, se je v lovišču pojavilo posebno veliko medvedov, ki so morali priti iz roških lovišč. Kmalu so upravičeno godrnjali zaradi poškodovanih vinogradov. Na srečo medvedi ne marajo šmarnice, ki v teh predelih prevladuje. Tudi vse drobnice so kosmatinci otresli, saj skoraj nisem našel drevesa divjih sadežev, ki ne bi bilo opraskano od medvedov. Po sledovih sem videl, da tudi ščetinarji pridejo na svoj račun s tem, da pobirajo ostanke pod otresenim drevjem. Logar Rozman je nekoč opazoval tak primer: V zgodnjih jutranjih urah je pri Lipovcu zaslišal čudne glasove. Ko se je približal, je opazil v obršči divje hruške srednje velikega medveda, ki je stresal veje, pod hruško pa je skupina manjših ščetinarjev hruštala sadeže.

Tudi naš znani vodja gonjačev Lojze Jarc je imel jesenski večer 1956. doživljaj z medvedi. Čakat sva šla prašiče, ki so hodili paberkovat za kosmatinci. Lojze se je udobno namestil v

rogovilah starega hrasta, jaz pa dober kilometer na nekem prelazu. Komaj so ptiči v prvem mraku potihnili, zaslišim žvižganje in kričanje ter klice »Janko, Janko«. Mislil sem, da so Lojzeta opikali sršeni, ki domujejo v stari votli hruški. Ko sem skoraj pritekel do njega, mi je v neizbranih besedah jel pripovedovati, da so prišli kar trije. »Dobro, pa zakaj nisi streljal«, sem ga vprašal. Pa saj so bili medvedje«. Šele tedaj sem opazil, da ima v rokah velik lovski nož. »Kar gledali so me in sploh niso hoteli bežati, šele ko sem začel klicati in mahati, so počasi odracali.« Prepričan sem, da ima naš Lojze precej dobre živce. To pot pa je bil njegov vedno nasmejani obraz bolj kisel. Najbrž zato, ker ni imel s seboj nič kačje sline, ki mu na brakadah na zajce daje potrebno korajžo. Verjetno je bila to medvedka z mladičema.

Logarju Joži Rozmanu iz Brezove rebri je kar dolgčas, če se vsaj enkrat tedensko ne sreča s »kosmatinci«. Toda pred leti, ko je prišel v ta predel na novo službeno mesto, je bilo drugače. Dostikrat je prisopihal ves moker domov; logarica se namreč nahaja v bližini medvedjih prehodov. Zlasti tisto jutro, ko je skušal odnesti medvedki enega od obeh mladičev, kar gotovo ne bo nikoli več poskušal. Kaj več bi vedela njegova žena, ker se ob pogovoru o kosmatincih nekam skrivnostno smehlja. Včasih se je naš vrli Jože vračal domov kar prek grmovja. Njemu v opravičilo povem, da so se nam, ki smo ob samotnih stezah in prelazih, ob globačah in jasad, včasih pod večer čakali na ščetinarje ali zvito-repke, dostikrat ježili lasje, ko se je po lomastenju, pokanju in prevračanju panjev, iz grmovja prikazala mogočna okrogla glava namesto dolgega rilca s čekani.

Tudi vozniki, drvarji, oglarji in drugi okoličani so se večkrat srečali s temi godrnjači in so jo včasih urnih nog ubirali v nasprotno smer srečanja. Na račun teh srečanj kroži marsikatera vesela.

Zanimivo je bilo tudi na veliki lovski brakadi, dne 29. XI. 1956. leta, ki jo prireja vsako leto na Dan republike Lovska zveza Novo mesto. Na račun povabljenih lovcev, ki so prvič videli medveda na prostem, je bilo precej šal in smeha. Na znanem stojišču pri »poročni smreki« so mimo lovca majorja Djakule pridrveli kar trije medvedje. — »Pa bogami — ovako nešto — još nikad u životu!« Razumljivo, da je bilo marsikateremu lovcu na stojišču malo bolj »toplo«, ko se je proti njemu valila velika črna gmota. Ta pogon pa ni bil kot navadno, na Frati.

V letih 1957—59 je število medvedov v lovišču Brezova reber nekoliko upadlo, kolikor je

mogoče ugotoviti po sledovih ter zasedenih brlogih. Stalež ze celotno lovišče ocenjujejo na 15–16 živali. Vendar je še to število za ta teren previsoko. Morda je vzrok, da so se medvedje izselili, nemir v lovišču. Sneg spomladi 1957 je polomil na stotine hektarov mladega gozda. Gozdarska služba je organizirala čiščenje in sicer na vsej prizadeti površini. Dotedanji mir, z izjemo nekaterih oddelkov, je bil takorekoč čez noč uničen. Vendar smo v poletju 1958 spet doživeli manjše presenečenje, ki je vznemirilo prebivalstvo Brezove rebri. Dne 6. julija 1958 je v poznih popoldanskih urah Lojze Jarc s svojo ženo pregledoval njivo ob robu gozda, če so jo divji prašiči že kaj »preorali«. Zaslišala sta iz goščave milo vekanje srne in sta šla za vekom. Nenadoma je iz goščave planila medvedka ter presenečenega Jarca pobila na tla. Žena, ki je imela v roki precej močno palico, je začela udrihati po medvedki. Zaradi krika Jarčeve in verjetno tudi palice, je medvedka moža na tleh pustila ter se počasi umaknila v gozd, kjer je ležala pobita srna. Jarc je bil prepeljan v novomeško bolnico, bil je precej opraskan po glavi, iz stegna pa mu je medvedka odtrgala kar precejšen kos mesa.

Spomladi 1959 se je zgodil, po sicer netočnih podatkih, podoben primer, v bližini znane globače pod »Gabrovim vrhom« v oddelku Frate. Ko je neko nedeljo zjutraj šel mlajši možki, Fonze iz Ajdovca, po poti iz Globodola v Ajdovec, ga je na samotni stezi kar nenadoma napadla medvedka, ki je imela pri sebi enega ali dva mladiča. (Iz poznejšega pripovedovanja je bilo ugotovljeno, da je bil ta mož le preveč radoveden, kako izgleda tak majhen in ljubek medvedek). Mož je medvedka seveda pošteno povaljala po tleh. Kaj hujšega ni bilo, razen veliko vpitja, prestanega strahu in pa seveda skoraj uničena obleka.

Vredno je zabeležiti tudi dogodek z letošnjega lova na srnjaka z inozemskimi lovci. Ko smo se zvečer, dne 2. 8. 1959 po slabem strelu z visoke preže razšli s tem, da gostje prenoče v Novem mestu, jaz pa v lovski koči z namenom, da takoj rano poiščem morebiti obstreljenega srnjaka, strelec pa da drugo jutro pripelje s seboj psa, sem v močnem dežju in popolni temi okrog 20.15 uri prišel po gozdni poti, na znano križišče pri »Lukeževi hiši«. Na rami sem imel dvocevko, nabito s šestnicami za lisico, v roki pa električno ročno svetilko, s katero pa tisti trenutek nisem svetil. Nenadoma 2–3 korake pred menoj naglo odskoči velik medved na desno in močno zarenči. Po hrbtu me je mrzlo spretelo, bliskovito sem snel puško, pomeril v veliko gmoto ter hkrati ob cevi puške posvetil. Močan stožec svetlobe je obsijal medveda, ki je stal na mestu ter jezno pihal. Zavedal sem se, kaj to pomeni. Naglo sem sprožil oba strela mimo medveda ter v nekaj skokih dosegel

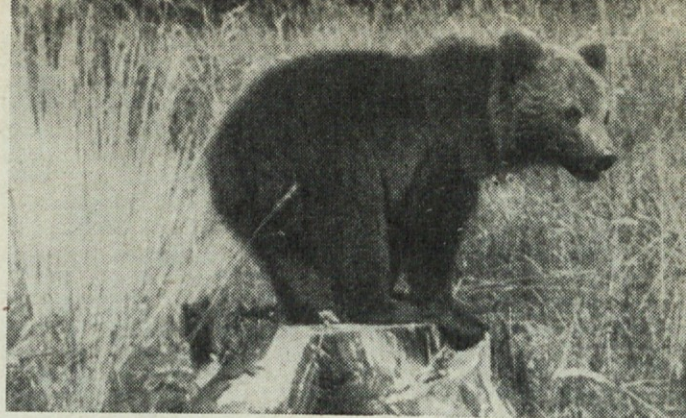
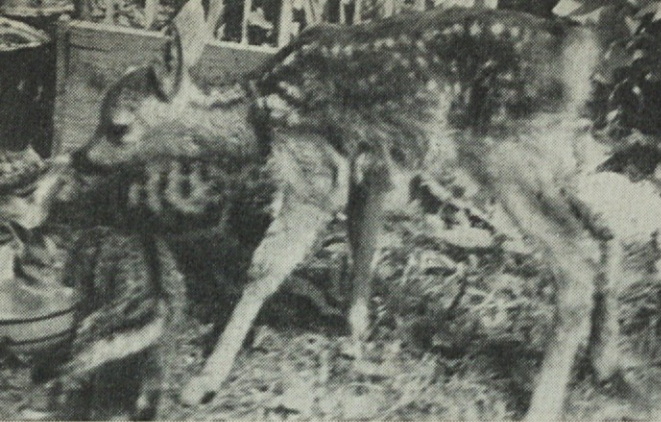

Foto I. Mikec

gozdno cesto. Obenem sem izvlekel oba prazna tulca ter naglo nabil puško z »idealkama«. Šele tedaj sem se ustavil. Bil sem od kraja srečanja oddaljen morda 25–30 korakov ter poslušal, kaj se dogaja v majhni dolinici pod cesto. Kljub temu, da je precej deževalo, sem razločno slišal renčanje, pihanje ter pokanje vej. Po približno 15–20 minutah, sem prisopihal do oglarja Staneta (pod normalnimi pogoji bi bila ta pot seveda veliko daljša), ki me je po mojem sunkovitem pojasnilu, okrepljal z globokim požirkom »kačje sline«. »Veste Janko, da se boste malo pomirili, saj ste čisto zeleni.« Na to mi je povedal, da je na istem kraju, dne 23. julija 1959 ob približno 16. uri tudi on srečal precej velikega medveda. Precej časa sta se gledala – seveda bolj od daleč. »Veste, tudi meni je bilo takrat precej gorko,« je pristavil. Drugo jutro zgodaj sem se vračal po isti poti. S precej mešanimi občutki sem preiskal kraj srečanja z medvedom ter ugotovil, da se je medved moral zelo ustrašiti zlasti obeh strelav, kar so potrjevali posamezni kupčki razmetanega iztrebka. Da pa je bil »stric« verjetno tudi zelo hud, so pričale polomljene veje in prevrnjen velik kamen. Verjetno bi se bilo srečanje v tej okoliščini izteklo precej drugače, da nisem imel močne električne svetilke.

Ob koncu navajam še zadnji primer iz letošnjega lova na divje prašiče. Lovec Ferdo Z., je 9. sept. 1959 v večernih urah čakal ob lovski meji nad Žužemberkom na divje prašiče. V bližini je imel privezanega loskega psa. Namesto prašičev je prišla medvedka z mladiči. Seveda je takoj napadla ter lovca pošteno obdelala. Pes se je strgal in napadel mladiče, zato je medvedka pustila na tleh ležečega lovca ter se zapodila za psom. Lovec pa je bil prepeljan v bolnišnico.

To so doživljaji lovca v praksi, ki nekoliko ilustrirajo življenje naši hmedvedov v dolenskih gozdovih. Ti črno-rjavi samotarji so sicer miroljubni, tihi skrivači, ki ne marajo srečanj. Zlasti samci so znani, da se vedno sami potepajo in ne marajo za družbo niti svojih sovrstnikov in tudi za svoj naraščaj se ne brigajo. Vendar pa v presenečenju ali strahu postanejo tudi taki samotarji napadalni.

BAMBI

Marja Košir

Bilo je letos v drugi polovici junija — v času velikih neviht. Že tretji dan se je nenehno oglašala pivka. »Mogoče je padel ptič iz gnezda«, pravim možu. »Kakšen ptič, to je mlada srnica — nekaj je narobe.« Bilo je pred nevihto. Hčerki Cvetka in Lili pregledata dolg grm, pod katerim žubori mal potoček. K temu se hodi napajati srnjad. Kmalu prineseta majhno srnico, vso blatno, premočeno in premraženo. »Bambi je — živa je!« veselo zakličeta. Okopali smo jo; bila je tako slabotna, da ji je klonila glavica. S silo smo ji vlili v gobček nekaj žličk razredčenega mleka. Do prvega svitanja si je opomogla. Lili jo je odnesla nazaj v grm. Želeli smo, da se vrne mati; toda ni je bilo! Mladič se je oglašal vedno silneje — brezupno. Na robu gozda se prikaže srnjak. V nekaj skokih je bil pri grmu. Obletaval ga je z vseh strani, kot da pomaga mladiču iskat mater. Nato se vrne na rob gozda, pogleda v dolino, turobno zabavka in se počasi pomakne v gozd. Srnica se je neusmiljeno oglašala do poznega jutra. Lili jo je ponovno prinesla, osušili smo jo in nahranili. Čez čas se zasliši iz grma slabonto pivkanje. Morda leži tam srna — bolna? Med tremi rogovilami in v blatu je ležala druga srnica, ki pa nam je pri vsem prizadevanju in negi naslednji dan poginila. Bila je že preslabotna in mnogo manjša od prve.

In mati srna? Malo niže od nas jo je povozil večerni avtobus. Imela je polno vime mleka. Tako je bila izročena mala »Bambi« naši negi — s prav malo upanja, da bo ostala živa. Tehtala je 1.30 kg in je merila do hrbtne višine 24 cm. Kar je bilo najhuje, imela je stalno drisko — samo rumeno penasto vodo.

»Saj ne bo ostala živa«, je prevdarno dejal lovec Vasja. Bambi je spadala v njegov revir. »In če?« — »Potem vam bomo samo čestitali!« »Če bi smela biti srnica sina Jožka«, pravim, »bi se potrudila.« (Sin Jožek je star 13 let. Že 10 let se zdravi za kostno TBC hrbtenice v Valdoltri. Dobil jo je od mleka. Krava je imela odprto TBC na vimenu).

Tako se je zgodilo, da sva se oba, vsak po svoje potrudila.

Bambi je dobila svoje ležišče pri muckah, s katerimi se je takoj spoprijateljila. Bili so komaj mesec dni stari. Muc »Čik« je med njimi najmlajši in se od Bambi ni več ločil. Že drugi dan dobim vse muce z Bambijem skupaj v košarici pod štedilnikom. Ko vidi Bambi, kako slastno sesajo, tudi sama poskuša dobiti mesto. Muca »Mojca« se je spočetka branila in godrnjala, a je naslednje dni že v miru dopustila, da jo je z mucí vred sesala in pri tem jo še lizala kot svoje muce.

Bambi mi je takoj od začetka sama določila čas obrokov in to ob 7 uri, ob 11, 15, 19, 23 in 3 uri ponoči. Prve štiri dni je dobila pri vsakem obroku 20 g s kamiličnim čajem razredčenega mleka. Naslednje 4 dni 30 g, ker sem ji dodala 10 g riževe sluzi zaradi driske. Prvi teden je dobila na teži 15 dkg. Začela sem upati, da bom uspela. Potem je dobivala sorazmerno po tednih starosti tudi povečane obroke in to pri 2 tednih 20 g mleka in 20 g dodatka, pri 3 tednih 30 g mleka in 30 g dodatka, pri 4 tednih 40 g mleka in 40 g dodatka itd. Dodatek je bila riževa sluz, t. j. z zmletim rižem. Morala sem jo vsak dan kopati. Temu se je tako privadila, da je mirno stala v umivalniku mlačne vode. Frotiranje ji je prav godilo. Ko je videla, da ji pripravljam stekleničko, je tekala okoli mene in kopala z nogo po tleh in kasneje, ko je bila že pri moči, po moji obleki. Ko je bila steklenička prazna, je nagnila glavico tako, da se je tiščala dudke in zaprla oči. Pri tem sem jo morala nekaj časa gladiti. Tako je preživljala Bambi tihe trenutke materinega ljubkovanja. To naredi še danes, ko ji je že 5 mesecev.

Pri 3 tednih je dobila vsak dan 1 postano nastrgano jabolko. Driska se je ustavila šele po 6 tednih, ko je dobila 1/3 sulfagunadin tablete 3 × dnevno 3 dni. Tako je pridobila 6 tednov stara 2.50 kg in tehtala 3.80 kg, a viher je meril 42 cm. Kakor je določila čas obrokov, tako tudi količino. Kakor hitro je dobila le malenkost več, je dobila drisko. Pri tej je imela notranje krče in žalostno cvilila. Vzela sem klosetni papir, jo pogladila po zadnjici, nakar se je takoj iztrebila v papir. To ji je zmanjšalo krče in uravnalo prebavo. Tako se je kasneje po vsakem obroku navadila in opravila svojo potrebo v papir. Brez pritoževanja za čistočo se je gibala po stanovanju in polegala z mucki po kavču. Pri tem je imela nešteto obiskovalcev in občudovalcev, ki so tiho uživali nad prijateljstvom Bambi z mucki. Saj so postali neločljivi. Skupaj jedo, spe, se grejejo in ližejo drug drugega. Bambi spremljajo na pašo. Zunaj ima prostost. Preleta vse polje pod skakalnico; ko ji je dosti, priteče in leže kraj štedilnika. Gotovo je malo komu znano, koliko nežne ljubezni zmore srna.

roki. Ni vstala. Žalostno nas je pogledovala. Šele v naslednjih 14 dneh se je pozdravila in bila spet zdrava, vesela Bambi. Prva slana ji je bila huda šola. Sedaj se jo zna zavarovati. Stara srna gotovo kako opomni mladiče na to nevarnost.

Kakor ima rada mucke, da jih nežno privije z gobčkom k sebi, ko ležejo kraj nje, tako se je močno navezala na hčerke Lili in Cvetko. Vsako jutro je prihajala pred vrata njune spalnice. Z nogo je udarjala po vratih in cvilila, da sem ji morala odpreti. Skočila je na posteljo, kopala z nogo po njenih glavicah, da sta morali vstati. Ko se je pričela šola, je hitro pogrešila njuno navzočnost. Iskala in tekala je po sobah in zunaj, cvilila, skočila na njuni postelji in ju razkopavala. Po nekaj dneh se je umirila. Vračali sta se po 17 uri domov. Že pred 17 uro je postala nemirna, cvilila pred vrati, da sem jo pustila ven. Seveda je potem vesela priskakala z eno ali drugo hčerko v kuhinjo. Po stopnicah v prvo nadstropje ni znala. Toda odkar spita hčerki tam, se je navadila tudi hoje po stopnicah. Vsako jutro je v nekaj skokih že pri njima. Ko prideta iz šole, se morata najprej zletati z Bambi.

Sedaj je Bambi že velika in zdrava. Čez viher meri 65 cm. Stara bo skoraj 5 mesecev. Mnogo težkih ur nam je že ublažila. Želeli bi samo še, da jo vidi Jožek in da ji nadaljnja usoda ne bi bila prekruta.

Muca »Mojca« je imela jeseni zopet 2 mladiča in to v zabojčku zraven Bambi. Že ko je zaslišala natakanje stekleničke je Bambi vsa druga jutra skočila na noge in me neučakano obletavala. Ta dan se pa tudi na klicanje ni premaknila. Pogledam, kaj je? Mojca je ponoči skotila mladiča. Enega je tiščala k sebi Mojca, a drugega ponosno z dolgo koščeno nožico — Bambi. Tudi ob pogledu na stekleničko ni vstala. Popila je leže. Odslej je imela novo skrb, da je pomagala »Mojci« greti mladiča. Če je po nerodnosti stopila na enega, jo je »Mojca« vgriznila v nogo, da jo je premaknila z mladiča. Sicer jo je iz prijateljstva hitro zopet polizala na vgriznjenem mestu. Bambi ni pozabila ob pogledu na sesajoča mladiča, da je sama nekoč sesala Mojco. Dobrikala se ji je z lizanjem, da bi ji zopet dovolila. Tudi je skušala brez Mojcinega protestnega godrnjanja, a seski so ji bili sedaj vse premajhni, da bi se izplačalo.

Če stopim nehote na kak mačkin rep, je Bambi na njeno mijavkanje takoj pozorna, pride k njej, da jo potolaži z lizanjem.

Prav nasmejali smo se Mojci, ko je prinesla zvečer miško za mladiča, a ker ju ni našla, je postavila miško pred Bambi. S tačko jo je porivala Bambi pred gobček, sedla in zopet porinila. Bambi jo je povohala, pogledala Mojco in zaprla oči. Miška pač ni bila po njenem okusu, čeprav ima zelo rada surove zrezke, kuhano meso, salamo, čokolado, vso zelenjavo in sadje. Morala sem odnesti Mojco z miško v hlev k mladičem.

Pri prvi slani je Bambi ponovno zbolela za hudo drisko. Ves dan ni niti povohala hrane. Grela sem povito v odejo z grelcem in mucki okrog nje so jo greli. Hvaležno me je lizala po

BRGLEZ

M. Š.

(Nadaljevanje in konec)

Naš zelenjadni vrt je bil od sadovnjaka pregrajen z lesenim plotom. Hiša in vrt sta bila namreč toliko naša, kolikor je oče na graščinskem posestvu imel prosto stanovanje.. Omenjeni plot je držal pravokotno prav do sosedove hiše na tistem koncu strehe, kjer je novi brglez imel svoje domovanje in pašnik. S strehe je imel lep razgled na vrt in tamkajšnja dogajanja. Na tem plotu, ob katerem na obeh straneh je oče gojil maline, razno grozdčije in jagode, sem imel pribito deščico, na kateri sem nastavljal tičnico. Na jesen sem vanjo lovil vse ptiče, ki so prišli na vrt in si upali vanjo po hrano; zlasti vse vrste sinic in seveda tudi brgleze. Včasih je vanjo skočila tudi taščica, penica ali stržek. Pa ne zaradi semenja, pač pa zaradi kake žuželke, črva, gosenice, ki je zašla med prečke. Za vrabce, strnade, pinože in zlasti za ščinkavce je bilo treba bolj premetenih pasti z mrežicami, ki so se dale docela zakriti. Za liščke, čizke in grilčke sem navadno uporabljal limanice. Lovil sem za zabavo, ker sem v gajbah imel le nekaj izbranih. Ujetnika sem pogledal, kakega redkega nekoliko zaznamoval, malo sem mu priškrnil repek in ga izpustil. Preglavice so mi vedno delali brglezi, ker so se preradi lovili. Kakor hitro so se v tičnici zasvetile bučne pečke, je prilezel na rob strehe, se obesil z glavo navzdol in buljil v vabo. Potem se je malo zavrtel, se oglasil, cvit, cvit, češ, jo že imam in bil je v gajbi.

Drugi ptiči so se plašili, ko je tlesnil žični pokrov nad njimi in ker niso mogli zbežati. Brglez je samo malo obstal, vtaknil nekajkrat kljun med žične prečke, udaril po lesenem ogrodju, če bi se morda ne dalo razbiti in se spravil na semenje. Cepil in tesal je kakor drvar in ni odnehal, dokler ni ostalo samo iverje od luščin. Jedrce v razpolovljenih oreh je izključeval do zadnje trohice, lešnike pa, če se pod udarci niso preklali, izvrtal in izpraznil. Držal jih je med krempeljci in z vsem telesom vihtel šilasti kljun. Tičnico je izpremenil v pravo kovačnico, kjer je tolkel in bunkal dokler je bilo kaj celega. Pri tem je razbrskal in pometel večji del semenja skozi prečke, tako da sem bil včasih za novo vabo v zadregi. Večkrat sem takega razgrajača z roko ujel iz gajbe. Takoj me je s kljunom in krempeljci zgrabil za prst, stiskal in jezno cvilil. Tako je bil togoten, da je navadno še potem držal, ko sem že odprl pest in sem ga moral odpihniti. Toda brglez je junak in teleban. Komaj se je na bližnjem drevesu otresel strahu, je bil že zopet na strehi in tudi v tičnici. Pa ne le to. Zgodilo se mi je, ko sem mu odprl tičnico, da je spotoma pograbil bučno

pečko, jo odnesel na streho in tam ali razsekal ali skrnil v mah. Večkrat je k ujetemu brglezu prišel na tičnico njegov tovariš. Toda ne iz sočutja do jetnika, temveč iz lakomnosti do semenja. In če sem potem ujetnika izpustil, je bil navadno kmalu drugi v tičnici, menda da bi ne bil prikrajšan.

Čudno se mi je tudi zdelo, da je bila tičnica večkrat zaprta, brez ptiča. Dognal sem, da so bili domači brglezi bolj pametni in prevejani kakor jaz — brglez. Tak navihanec je splezal na stranski rob tičnice, se pognal na nastavo, pod katero je prosto ležalo semenje, zgrabil najbližje, kar mu je prišlo pod kljun in šinil na sprednji strani ven, preden so vratca padla. Vratca so bila namreč lahka in če sem jih prestrmo odprl, sem lahko s prstom podrl nastavo in izmaknil roko, ne da bi me vratca ujela. Zato sem vratca obtežil s kamnom in jih manj odprl. Tako se je le najspretnejšim posrečilo, da so ušli. Tudi sinice so znale to umetnost in zaradi svoje gibčnosti in hitrosti bolj uspešno. Zato sem vratca opremil z vzmetjo, da so se bliskoma zaloputnila.

10

Namenil sem se, čeprav je bila pomlad, ko nisem lovil, da se polastim prevzetnega silaka. V četrtek, šole prost dan, sem že zarana nastavljal in ob kuhinjskem oknu nestrpno pričakoval dogodka. Kmalu se je brglez, ki je vriskal na tepki, preletel na streho k zajtrku. Plezal je sem in tja, drezal in lovil s kljunom, kakor da nič ne vidi svetlega semenja na plotu. Včasih je malo zastal in zdelo se mi je, da škili nizzdol. Počasi, po velikih ovinkih se je bližal robu strehe. Očividno ga je mikala vaba. Na lepem pa si je premislil in zletel na tepko. Tam je zopet žvižgal in tvikal brez konca in kraja. Zabavati je pač moral družico, ki se je ukvarjala z gnezdom. Ko se je končno vrnil na streho, je začel znova pri slemenu. Ure mojega čakanja so se vlekale kakor večnost. Zvezek z računsko nalogo je ležal nepopisan pred menoj. Kdo bi bil ob taki napetosti zmožen deljenja! Poldne je odzvonilo, ko sem po hlastnem kosilu ajdovih žgancev pogledal po brglezu. Ni ga bilo in dolgo ga ni bilo. Kri se je toliko umirila, da sem znal zopet deliti in da sem spisal nalogo.

Ko je sonce šlo že proti Triglavu, se je pokazal. V poševnih sončnih žarkih se je svetil kakor svila. Komaj se je malo obrnil sem in tja in se priklonil, jo je urno ubral po strehi nizzdol in obstal na robu, na pol viseč z glavo navzdol. Srce mi je skočilo v grlo in dih mi je zastajal.

Tedaj pa zacvilijo sinice, penica zasika, vrabci zavrišče in planejo v bodeče grme kosmatega grozdičja. Brglez je okamenel. Oba sva vedela, kaj to pomeni in meni se srce od strahu ni manj stisnilo kakor njemu. Nad grme je šinil skobec, se bliskovito zavrtel in obsedel pod grmom. Ognjene oči so sršele v gosto trnje. Planil sem skozi vrata in zakričal, kakor da tiger napada mene. Sivi ropar je prhnil kvišku in izginil. Pa tudi ptiči z brglezom so izginili.

11

Dva dni ni bilo brgleza in bal sem se, da se mu vendarle ni kaj pripetilo. Tretji dan je zopet zvižgal na tepki. Četrto popoldne, ko sem se vrnil iz šole, je bil na strehi. Sel sem proti njemu prav pod kap, ko je na spodnji strani nastreška preiskoval slamo. Ni se plašil, le malo osuplo me je pogledal, nekajkrat zatvikal in brskal dalje. V četrtek se znova pomeriva, sem si rekel ter se previdno umaknil. V četrtek ga vse dopoldne ni bilo. Po oglašanju sem vedel, da se klati po okolici. Prišel je celo ogledovat gnezdišče pregnanega para. Nekajkrat je priletel na suho vejo na tepki, kjer se je razhudil nad sivo penico, muharjem, ki je tam imel stalno vzletišče za lovljenje muh, ki so se dvigale iz bližnjega gnojišča. Toda sivi muhar samček je naježil čopico in se krepko ustavljal, dokler ga brglez z zaletom ni pahnil raz vejo. Tako sta se prepirala in prerivala slehern dan.

Šele pozno popoldne se je pojavil na strehi, ko je prej napodil pastirico. Takoj pa je zginil pod slemenom na spodnji strani nastreška. Celovečnost se ni pokazal. Odleglo mi je, ko je na lepem stal na dolnjem voglu strehe in opazoval tičnico. Čez čas se je spustil spodaj na plot in se preskakujoč po prišiljenih letvah bližal vabljivim belim pečkam. Ker od strani ni mogel skozi žice, je plesal okoli in razbijajoč po prečkah iskal vhoda. Srce mi je razbijalo. Toda smola je hotela, da je pri tem stopil zadaj na nastavno palčico in sprožil past. To ga je splašilo, da se je s krikom zatekel na streho in se v zadregi vrtel in priklanjal. Kar nekam potlačen sem se splazil, z enim očesom na brglezu, do tičnice in jo znova nastavil. Zdržal je.

Komaj sem bil nazaj pri oknu, je bil že na robu tičnice, se nagnil vanjo in ker je bil velik, od tam kljunil po pečki, nasajeni na nastavni palčici. Vrata so se zaloputnila in ga zbila v ječo. Mislim, da še nikdar nisem bolj tekel. V enem dihu sem bil pri njem. Oklepal se je prečk v kotu in me nepremično opazoval. V očeh se mu je utrinjalo presenečenje, strah, pa tudi kljubovalnost. Stekel sem z njim v hišo in pripravil kletko. Togotno cvileč me je držal za prst, ko sem ga jemal iz tičnice.

V kletki je zlezal kakor miš pod krmilno koritce in srepega očitajočega pogleda ni odmak-

nil od mene. Od razburjenja je močno dihal in srce mu je razbijalo kakor meni. Lep je bil in velik čez navadno mero. Rjavkasto črnosive in svetlo obrobljene perutnice je držal nekoliko razprte, kakor da je pripravljen na boj. S kratkim, ob krajeh črnim repom se je opiral v kot.

Dolgo sva se gledala in premagovalo me je sočutje. Saj je imel zunaj na tepki domek in družico ter prostost. Toda preveč uporen je bil. Drugi brglezi so se navadno kmalu spravili nad semenje in trkali po gajbi kakor mlatiči. Ta se do teme ni ganil in zjutraj se je še vedno tiščal v svojem kotu.

Vest mi je očitala, toda pokazati sem mu moral, kdo je gospodar. Dovolj sem ga pokoril. Zato sem odnesel kletko na vrt in odprl vratca. Precej časa je trajalo, da je zletel v prostost. Naravnost na tepko se je nameril in poklical ženico.

12

Njegovo možato obnašanje me je osvojilo. Sklenil sem, da se mu oddolžim za strah in ponižanje. Natresel sem mu semenja na desko, na kateri se je ujel v tičnico. Navrgel sem mu celo nekaj lešnikov in razpolovljenih orehov. Čudil sem se, kako dobro loči na primer piškave lešnike od zdravih. Vzel je prvega v kljun, tresnil z glavo in ga odvrget. Tako je naredil še z dvema. Saj smo otroci boljše že pozobali. Četrtega je zbasal v kljun in močno zevajoč odletel na streho, ga plezajoč odnesel na prečno letvo na slemenu in ga tam izvrtal.

Drugi dan ga je semenje že premagalo in potem je razbijal, nosil in potikal po strehi. Vsak dan sem stopil malo bliže k deščici. Kmalu je spoznal, da nimam slabih namenov in mirno me je pustil na korak razdalje. Če je bil na strehi, ko sem natresel in ga poklical, je zacvikal in priletel na plot, se obračal in pozdravljaj. Prijateljstvo je bilo vedno tesnejše.

Med temi dogodki se mi je zdelo, da je samica jela valiti, ker je ni bilo več na spregled. Moj brglez je pa mnogo več prečepel vrh tepke in z vriskanjem zabaval ženico.

Neki dan sva s sosedom Tonom, ki mi je bil sošolec in zvest pomagač in zaveznik pri vseh podjetjih, z muko pristavila težko lestev, da sem previdno zlezal kakih šest metrov visoko do luknje. Ko pa sem poškilil v plitvo duplo, je nekaj zasikalo in zapuhalo, da sem skoraj padel z lestve. V prvi osuplosti sem mislil, da je kača in sem se kar po trebuhu po lestvinah zapeljal na varna tla. Iz oči sem si mencial drobir in prah, ki me je rezal in jemal vid. Lestvo sva s Tonom zvrnila v travo pod hruško in se v zadregi posvetovala, kaj naj bi to pravzaprav bilo. Oči so me nehale peči in se solziti, zato sem uprl pogled v zagonetno luknjo. Na lepem se pokaže iz odprtine glavica samice in pazno

motri okolico. Potem se potisne vsa na dan, rahlo zacvika in odleti. Debelo sva se spogledala s Tonom. To naj bi bila kača, ta drobna, a tako huda stvarca. Nekam sram me je postalo. Brž sva pristavila lestvo nazaj. Poševno sonce je nekoliko osvetlilo duplino in v preprostem plitvem gnezdecu je ležalo osem belih, rdeče pikčastih jajčec, prav podobnih siničjim. Tudi Tona si je ogledal gnezdo in lestvo sva odvlekla.

Po dveh tednih je jelo rahlo cviliti in cvrčati iz dupline in stara sta imela s pitanjem obilo truda in dela. Pogosto sta se vrstila pri izletanjih, jemala v kljunu s seboj nesnago in jo odmetavala. Cvrčanje je postajalo z dneva v dan glasneje, vendar ni kazalo, da bi se mladi hoteli izpeljati. Zato sva znova pristavila lestvo. To pot me je prestrašil oče brglez. Ko sem zijal v votlino, iz katere je ostro zaudarjalo in kjer so, po mojem mnenju, godni mladiči kričali, zevali in se prerivali, je padlo nekaj na moj klobuk. Ko dvignem glavo, odskoči s klobuka na deblo brglez in me hudo zmerja. Kako se je repenčil in me podil. Skoraj sem ga prosil odpuščanja in se brž umaknil.

Teden dni za tem sta jih stara vodila po drevesu in mladiči so kar dobro leteli. Brglezi namreč čepe v gnezdu do polne godnosti.

13

Postalo je toplo, ptiči so bolj poredko peli in tudi brglez ni utegnil žvižgati. Brglezova družina s sedmimi mladiči, ker se je eno jajčece med valjenjem ponesrečilo, je delala izlete po vrtovih in se vedno redkeje vračala. Nešteto krat so preplezali in preiskali vse drevje v okolici. Tudi slamnatih streh niso pozabili. Mnogo so se mudili na našem košatem divjem kostanju, ki jih je z gostimi velikimi listi varno skrival v somraku vejevja pred ostrimi kremplji sokolaptičarja in pred pekočim soncem. Brglezi nimajo radi pripeke. Kadar smo domači sedeli na klopeh pod kostanjem in sem brgleze poklical, so prišli na debele vodoravne veje prav nad mizo in kukali izza debel kakor miške. Ko so bili krepkejši, so prišli tudi na zid hiše nad gosence in pajke. Nekega deževnega popoldne, ko smo sedeli v sobi, zaslišim tiho cvitanje in na lepem priskaklja družinica v odprto kuhinjo. Vse špranje so pretaknili, mizo in vse police preiskali. Iz oglašanja sem razbral, da so bili z bero zadovoljni. Za tem so prišli večkrat in tudi kadar smo bili v kuhinji. Semenje so jemali kar iz roke. Toda ne vsi in ne vsakemu.

Postajali so samostojni in družinska vez se je rahljala. Grahasto perje po oprsju so zamenjavali z rjavorumenim. Golili so se. Nazadnje so mladiči prihajali posamezno, samostojno, dokler se v avgustu niso polagoma porazgubili.

Na polju je cvetela ajda in proso je zorelo. Prvi dih jeseni je prihajal s hladnimi jutri in

obilo roso. Brglezi so šli na potovanja, na potepanje. V bližnjih gozdčih in gozdovih, kjer smo nabirali borovnice in iskali gobe, so žvižgali in tvikali po visokem drevju. Če sem jih z oponašanjem klical, je nekateri prišel po deblo navzdol in zdelo se mi je, da je domač. Starega brgleza sem nekajkrat prepoznal in tudi on mene. Po obnašanju sem videl, da je bil vesel. V jeseni je večkrat pripeljal na vrt veselo družbo vseh vrst sinic, plezavčkov in celo malega pisanega detla. Po ves dan so se obešali po drevju in marsikaterega sem ujel in izpustil. Tudi moj brglez je večkrat sprožil tičnico in pri izpustitvi navadno odnesel v kljunu pečko, česaj sem jo zaslužil. Kot dober in pogumen družabnik je vodil te veseljake, ki so se po mili volji razhajali in zopet zbirali. Vsak je bil dobrodošel. Tako sta minili jesen in zima. Pozimi je mnogokrat potrkal na okno, če je bila krmilnica prazna.

14

Zopet je skopnel sneg in zvončki so cveteli. Brglez je vriskal na tepki in vabil družico na novo svatovanje.

Neko popoldne je žvižgal na slamnati strehi. Tedaj so zacvilili in zavreščali ptiči. Vrabci so planili v bodeče grmičevje na vrtu. Brglez je otrpnil. Izza slemena je plahutnila ujeda-skobec. Kratek sunek spodaj grahasto pisanih perutnic je za hip zaustavil roparja in kremplji so zgrabili. Po strehi se je pokadilo sivo in rumeno perje brgleza...

Mehko mi je pri srcu, kadar gledam na sliki krajec strehe, na kateri je pred več ko pol stoletja skobec ugrabil mojega brgleza, plezovta. Še vedno ga vidim, kako stoji na slemenu od pomladnega sonca ožarjen. Med tem je tudi meni skobec-čas ugrabil mladost in njene zlate sanje.

Razmnoževanje in naseljevanje male divjadi v letu 1959

Lovska zveza Slovenije je v sodelovanju s področnimi lovskimi zvezami, skladno s perspektivnim lovskim načrtom, nadaljevala v tem letu akcijo naseljevanja, preseljevanja in umetne vzreje male divjadi. Komisija za malo divjad pri LZS, ki ji je predsedoval tov. Ljuban Zadnik, se je na več sejah in sestankih ukvarjala z različnimi strokovno-gojitvenimi problemi.

Za leto 1959 je bilo pri LZS naročenih za razplod skupno 1099 zajcev, torej 255 več kot leta 1959 in 508 več kot leta 1957. Zviševanje naročil iz leta v leto do neke mere dokazuje, da je bilo naseljevanje zajcev v preteklih letih kolikor toliko le uspešno. Če temu ne bi bilo tako, ne bi bili največji naročniki prav tisti, ki so zajce naselili že v prejšnjih letih. Kot v letu 1958 nastopa tudi v tem letu kot največji naročnik LZ Kranj. Njene družine so naročile 296 zajcev. Na drugem mestu je LZ Ljubljana z naročilom za 250, na tretjem LZ Gorica za 248, na četrtem LZ Trbovlje za 200 in na petem LZ Koper za 105 zajcev.

Sekretariat IS za kmetijstvo in gozdarstvo LRS je za odlovno sezono 1959 dovolil Lovski zvezi Slovenije, da odlovi v družinskih loviščih skupno 1500 zajcev. Rezultat odlova, ki se je dejansko že pričel 19. XII. 1959 pa je bil naslednji:

št. Zap.	Lovišče LD	Lovska zveza	Odlovihi zajcev	Izvozili	Razposlali za domača lovišča
1.	Gorica	Gorica	83	54	29
2.	Ptuj	Ptuj	166	166	—
3.	Sp. ptuj. polje	Ptuj	237	171	66
4.	Bresnica	Ptuj	45	36	9
5.	Vel. Nedelja	Ptuj	32	24	8
6.	Središče	Ptuj	68	56	12
7.	Ormož	Ptuj	48	36	12
8.	Ljutomer	Mur. Sobota	60	60	—
9.	Križevci	Mur. Sobota	48	36	12
10.	Lendava	Mur. Sobota	42	30	12
11.	Petiševci	Mur. Sobota	135	99	36
12.	Polana	Mur. Sobota	37	31	6
13.	Kupšinci	Mur. Sobota	92	70	22
14.	Pšata	Ljubljana	54	—	54
15.	Mengeš	Ljubljana	44	—	44
16.	Komenda	Ljubljana	18	—	18
SKUPAJ			1209	869	340
v %			100	71,9	28,1

Odlovljenih 340 zajcev za domača lovišča je bilo razdeljenih kot sledi:

LZ Ljubljana: LD Ig (35), Tomišelj (24), Rakovnik (24), Moravče (20), Domžale (36), Škofljica (24), Lukovica (18), Polhogradec (36), skupaj 217.

LZ Gorica: LD Brda (12), Kobarid (6), Bovec (6), Gorica (17), Komen (22), skupaj 63.

LZ Trbovlje: LD Bizeljsko (12), Dobovec (12), Videm (12), Krško (18), Cerklje ob Krki (6), skupaj 60.

Lovske družine, ki niso oddale 30 % odlovljenih zajcev v spolnem razmerju 1:1 za naselitev oz. osvežitev krvi v domačih loviščih, so skladno z odločbo pristojne upravne oblasti plačale v republiški lovski sklad za vsakega neoddanega zajca razliko med neto izvozno in domačo ceno, ki je napram 4000 din v letu 1958 znašala v tem letu le ca. 2100 din. Razlika se je zmanjšala, kjer je cena izvoženemu zajcu v spolnem razmerju 1:1 padla od bruto 5975 din na 4470 din. Cena izvoženim zajcem v spolnem razmerju 1 samec 2 samici, je bila seveda višja. Cena zajcu za domača lovišča se je pa dvignila od 1200 din na 1600 din.

Lovske družine-kupci so plačale zajce v spolnem razmerju 1:1 dejansko po 1000 din, prevoz, emba-

lažo itd., Lovska zveza Slovenije pa je regresirala nabavo vsakega zajca z 600 din. Razumljivo, da je bil regres višji za zajce iz lovišč ljubljanskih lovskih družin, ki so zajce odlovile samo za domača lovišča. Celotna finančna pomoč za nasaditev zajcev je znašala iz sklada LZS v tem letu 241 400 din.

V loviščih lovskih družin oz. lovskih zvez, ki so v zadnjih letih naselile zajce in vzporedno s tem podvzele tudi zaščitne ukrepe, se je stalež zajca vidno popravil. S sklepom LZS je lov na zajce v lovišču v tisti lovni dobi, ko so zajci vanj izpuščeni, itak zabranjen. Vendar je v tem pogledu LZ Ljubljana šla še korak naprej. Njene družine, ki vložijo zajce, lova nanje ne smejo vršiti v vsem svojem lovišču še v naslednji lovni dobi. Več področnih zvez je tudi sprejelo priporočilo republiške komisije za malo divjad, da se individualni lov na zajca s psom goničem prepove. Take zaščitne mere in razmeroma ugodne vremenske prilike so na stalež zajca vsekakor vplivale pozitivno. Nismo sicer še dosegli nekdanjega staleža (80 800), vendar z zadovoljstvom lahko ugotovimo, da se je spomladanski stalež iz leta 1958 dvignil od 68 500 na 74 000 v letu 1959.

Zanimanje za jerebice se je po lovskih družinah za to leto zopet izredno povečalo. Pri republiški komisiji za malo divjad je bilo skupno naročenih 660 parov, torej 367 parov več kot leta 1958, a 143 parov manj kot leta 1957. Na prvem mestu so bile Lovske družine LZ Ljubljana, ki so naročile 700 jerebic; druga je LZ Celje s 300, tretja LZ Kočevje s 130, četrta LZ Kranj z 90, peta LZ Novo mesto s 60 in šesta LZ Trbovlje s 50 naročenimi jerebicami.

Ker je bil stalež jerebic po nekaterih naših loviščih izredno dober in ker smo zopet računali na izvoz, je Sekretariat IS za kmetijstvo in gozdarstvo dovolil v družinskih loviščih odlov skupno 2800 jerebic.

Izvoza pa ni bilo. Bile so tudi izredno neugodne snežne razmere in cena jerebici za domača lovišča se ni dvignila. Zato je bil odlov izredno slab. Odlovljenih je bilo le 29 parov in sicer v lovišču LD Lendava. Teh 58 jerebic je bilo izpuščenih v lovišče LD Šentvid pri Stični. LD Polskava iz LZ Maribor pa je 16 doma vzrejenih jerebic poslala LD Žiri nad Škofjo Loko. Ker je ta pošiljka šla mimo plana komisije za malo divjad, jerebice niso bile regresirane.

Kupec je plačal jerebice tako kot prejšnje leto in sicer kos po 200 din oz. par po 400 din, LZS pa je iz svojega sklada prodajalcu za vsak oddani par namaknila še 400 din regresa. Skupno je torej LZS iz svojega sklada pomagala pri naselitvi jerebic z 11 600 din.

Mila zima kakor tudi sicer ugodne vremenske razmere so mnogo prispevale, da se je stalež jerebic v Sloveniji zelo popravil. Prav gotovo pa ima tudi svoj delež pri tem večletna akcija preseljevanja jerebic iz lovišč, kjer so bile dobro zastopane, v lovišča, kjer so med vojno in prva leta po vojni že domala izginile. Spomladanski stalež se je v Sloveniji iz leta 1958, ko je znašal 31 000, dvignil v letu 1959 na 40 000 jerebic.

Komisija za malo divjad je v tem letu še nadalje posvečala največjo pozornost razmnoževanju fazanov, lovske organizacije pa so v ta namen porabile razmeroma velike zneske. Umetno razmnoževanje fazanov je potekalo, kot prejšnje leto, na tri načine: z vzrejo fazančkov po fazanerijah, z valjenjem fazanjih jajc po družinah pod kokljami in s preseljevanjem odraslih fazanov.

Z vzrejo fazančkov se je ukvarjalo v tem letu v Sloveniji kar 11 večjih in manjših fazanerij ali voljer. Tako je matična fazanerija v Vurbergu pričela izgubljati na vlogi, ki jo je imela v prvih letih akcije za zareditev fazanov po naših loviščih. Zaradi razmeroma slabega uspeha pri vzreji in velikega zanimanja za fazančke, domača produkcija to leto ni mogla zadostiti vsem potrebam. Z naročili se je bilo treba obrniti tudi na Upravo izgajališta divljači, Jelen v Beogradu. Tako so bili razposlani iz fazanerij po lovskih družinah osemtedenski fazančki, kot sledi:

Iz fazanerije Gorica — lovskim družinam: Grgar (50), Tabor D. (53), Kanal (50), Tabor Erz. (29), Vojkovo (31), Školj (30), Most (20), Ljubinj (20), Volče (20), Tolmin (14), Štorje (7), vsa LD iz LZ Gorice, skupaj 324.

Iz fazanerije Kupšinci LZ Pomurje — lovskim družinam: Tržišče (LZ Novo mesto) 60, Jesenice na Dol. (LZ Krško) 30, Trbovlje (LZ Trbovlje) 10, Slovenske Konjice (LZ Celje) 45, skupaj 145.

Iz fazanerije Pšata — LZ Ljubljana lovski družini: Mengeš (LZ Ljubljana) 89.

Iz fazanerije Brdo — LZ Kranj lovski družini 28.

Iz fazanerije Polskava — LZ Maribor lovskima družinama: Črnomelj (LZ Novo mesto) 15, Žiri (LZ Kranj) 8, skupaj 23.

Iz fazanerije »Dobanovački zabran« Srbija (Uprava izgajališta divljači, Jelen) lovskim družinam: Lovske zveze Celje 1050, LD Timav (LD Koper) 100, Marezige (LZ Koper) 30, Vipava (LZ Gorica) 100, Toplice (LZ Novo mesto) 40, Rakovnik 30, Borovnica 20, Gabrovka 20, Vič 20, (vse iz LZ Ljubljana) skupaj 1410.

Skupno so torej lovske družine oz. Lovske zveze nabavile iz fazanerij 2008 fazančkov. Če k tem pri štejemo še fazančke, ki so bili iz fazanerij izpuščeni doma v lastna lovišča, lahko računamo, da smo iz fazanerij spustili v lovišča 2500 mladih fazančkov.

Največja naselitvena akcija z 8-tedenskimi fazančki je bila v tem letu gotovo akcija Lovske zveze Celje, saj je v svojih loviščih izvedla res pravo množično naselitev, ki je tudi povsem uspešna.

Lovska zveza Slovenije je naseljevanje mladih fazančkov podprla z regresom v višini 932 200 din.

V letu 1959 so razpošiljale jajca po lovskih družinah fazanerije Vurberk, Pšata, Brdo pri Kranju

in Gorica. Celotno število podloženih jajc je napram letu 1958 padlo od 3969 na 3073. Uspeh valjenja fazančkov pod kokljami sicer ni bil zadovoljiv, vendar je bil za spoznanje boljši od leta 1958. Procent izvaljenih kebkov je nihal okrog 46, procent za izpusit godnih fazančkov pa okrog 30.

Glavne vzroke slabemu valjenju fazanjih jajc je v lanskoletni 12. št. Lovca navedel predsednik komisije tov. Ljuban Zadnik. Uspehi bi bili lahko na vsak način boljši, če bi se lovske družine ravnale po njegovih navodilih. Res je namreč, da ima doma vzrejen fazanček določene prednosti pred onim, ki smo ga nabavili od drugod. Zato valjenju fazanjih jajc doma pod kokljami velja posvečati več pozornosti.

Celotna akcija valjenja fazanjih jajc pod kokljami po družinah nam je dala 736 za izpusit godnih fazančkov. Lovska zveza Slovenije je pri nabavi jajc pomagala z regresom v znesku 246 925 din.

Zanimanje za odrasle fazane je v tem letu naraslo. Leta 1958 so lovske družine naročile 140, leta 1959 pa 582 odraslih fazanov. Odlovljenih pa je bilo le 11, 2 petelina in 9 kokoši in sicer v lovišču LD Kog pri Ptujju. Ti fazani so bili izpuščeni v lovišče LD Laško. Ker naročilo ni šlo preko LZS, fazani tudi najbrž niso bili plačani po ceni, ki jo predpisuje LZS. Cena odlovljenih fazanov za domača lovišča je bila namenoma nizka. Ker fazane lahko umetno vzrejamo — jerebic in zajcev ne moremo — lovska organizacija daje s tem predvsem poudarek razmnoževanju na umetne načine. Pravzaprav fazanov s preseljevanjem ne razmnožimo, ampak kvečjemu z njimi obogatimo druga lovišča.

Spomladanski stalež fazanov se je v Sloveniji od 45 000 v letu 1958 dvignil v letu 1959 na 54 000.

Komisija za malo divjad pri LZS je v tem letu planirala tudi nasaditev kotorn. Te bi spustili predvsem v lovišča, kjer so katorne sicer že zastopane, a so postale že zelo redke. Zato smo se dogovorili z Zvezo lovskih društev Makedonije v Skopju, da nam odlovi 100 kotorn. Zaradi slabih snežnih razmer pa Makedonci svoje obljube niso mogli izpolniti.

Veliko prizadevanje lovskih organizacij, da razmnožimo v naših loviščih malo divjad do takega števila, ki ga lovišča brez večje škode za kmetijstvo lahko preneso, je na najboljši poti in je kljub nekaterim spodrsrljajem že tudi rodilo uspehe.

France Cvenkel

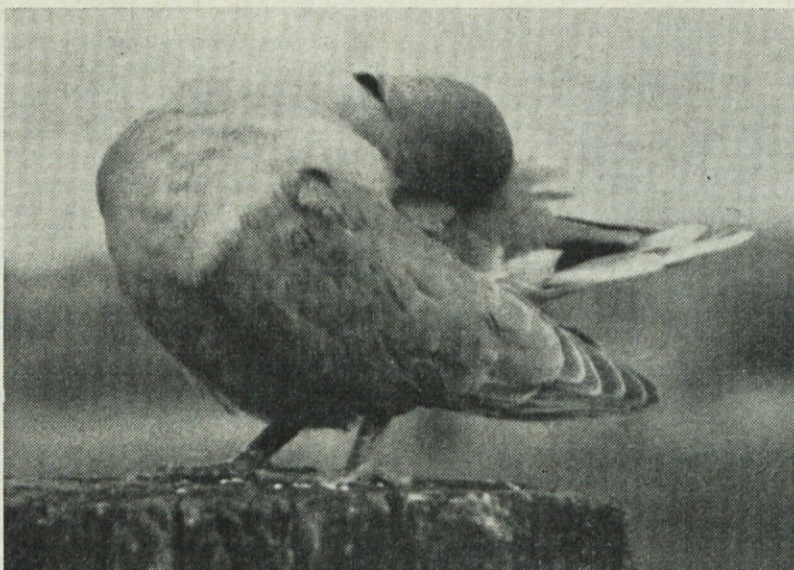
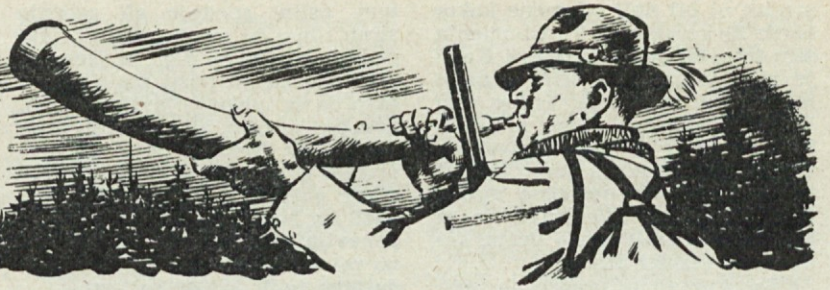

Foto Rado Cencić

IZ LOVSKEGA OPRTNIKA

Bobri na področju Jugoslavije

V davnih časih so živeli na področju današnje Jugoslavije med drugo, že izumrlo divjadjo, tudi bobri. To dokazujejo imena. Bober se imenuje v srbohrvaščini dabar. Tako nosi velika dolina med Prijepoljem in Pribojem v nekdanjem Sandžaku Novem Pazaru — Dabrova župa. V Hercegovini in Liki so znana imena Dabrovo polje, v Bosni je vas Dabar, v Makedoniji reka Dabrova, vas Dabrovo in nazadnje Dabrova eparhija (škofija), ki jo je ustanovil sv. Sava leta 1219. Stare kronike povedo, da je bilo bobrov dovolj okoli Zemuna in v Pančevskem ritu (močvirju). Okoli leta 1850 so bobre še ugotovili ob Dravi in Donavi med Osijekom in Apatinom. Zgodovinar Josip Ettinger piše leta 1857, da je bilo precej bobrov v Sremu pri Slankamenu, pri Sremskih Karlovcih in pri Kovilju. Pri izkopavanju najdejo včasih bobrove čeljusti.

ASP

Divjad, ki se ni aklimatizirala

Lovci so že od nekdaj skušali naseliti nove vrste divjadi v svojih lovščih, ki so bila preko mere izkoriščana ali pa zaradi pestrosti živalstva. Pred prvo svetovno vojno je na primer veleposestnik Baselager naselil v Porenju kenguruje, ki jih je dobil preko živalskega vrta v Hamburgu (Stellingen) iz Avstralije. Zivali so se kmalu privadile ostrejšemu podnebnju Zahodne Nemčije in so z lahkoto prenašale mraz do 22 stopinj pod ničlo. To so bili t. i. Bennetovi kengurugi srednje velikosti. Do druge svetovne vojne so se ti priseljenci lepo namnožili, med vojno pa so postali žrtve lovskih tatov in vaskih psov. Prav tako ni uspela naselitev divjih puranov v Srednji Evropi. Tudi pri nas smo jih imeli, v okolici Bisaga na Hrvaškem in na Ivan planini v Bosni. Divji

purani so se hitro prilagodili in bi verjetno postali lovna divjad, če bi bili bolj plašni. Tako pa so se v trdih zimah zatekali na kmetije in končali v — loncu. Na robovih nepretrganih pragozdov v Bosni baje še včasih sledijo kakšnega teh Kanadcev. Na Češkem in Poljskem jih skušajo v zadnjem času naseliti in kakor poročajo, uspešno.

Popolnoma je uspela naselitev divjih pegatk; njihova domovina so afriške stepe. Evropskemu podnebnju so se sicer hitro privadile, vendar so se ob prvi priložnosti priključile domačim pegatkam, ki jih zlasti v Bački in Banatu množično goje zaradi okusnega mesa. Seveda so jih nekateri kmetje — zamenjali z domačimi in uspeh naselitve je šel po vodi.

Pred kakimi 60 leti so skušali naseliti v Evropi celó največjega živega ptiča, afriškega noja. Gojili so ga v volijerah zaradi dragocenega perja. Ko se je moda obrnila, so opustili rejo nojev in jih razprodali živalskim vrtom. Na področju Južne Rusije, v rezervatu »Askania nova« blizu Krimea žive še danes noji v polni prostosti, poleg njih pa razne vrste gazel in antilop. Askania nova je velikanska postaja za aklimatiziranje eksotične divjadi, ki jo potem izpuščajo v raznih krajih Sovjetske zveze.

P.

Kanja

Sredi junija neko popoldne je bivši lovec kmet Lah Miha zaslíšal na svoj dom na Šmohorju nad Laškim z bližnje planine presunljiv krik srninega mladiča. V mnenju, da ga grabi lisica, je hitel proti kraju, od koder je čul večanje in zagledal na planini srno z mladičem, ki se je stiskal k materi. Tisti hip pa je že opazil večjega ptiča, ki se je snel z bližnjega drevesa ter udaril na mladiča. Srna je odskočila, nato pa se je pognala proti roparici, ki je skušala zasaditi krepplje mladiču v hrbet. Srna se je vzpela na zadnji nogi, s prednjimi pa mla-

tila proti roparici. Ta se je umaknila ter zletela na drevo, srna pa je z mladičem hitela proti bližnjemu gozdu. Pa zopet se je roparica pognala za njima. Lah je pričel teči proti kraju ter kričal nad roparico. Ko se je približal na kakih 50 korakov, se je roparica dvignila in odletela proti Gozdniku, srna pa je z mladičem zginila v gozdu. Lah je imenoval roparico »kajuh«, po opisu pa je bila kanja. To bi bil prispevek k nedolžnosti in drznosti te roparice. Lahu pa priznanje za njegov poseg od rečiških lovcev.

— o —

Srnjak na Rudnici

Pravili so — že dolgo tega — da se na Rudnici, in sicer okoli Plešivca, zadržuje lep star srnjak. A niso mu mogli do živega. Vedno se je znal izmuzniti in naj je bilo pri pogonu ali pa pri zalazu.

Lepega popoldne sem se odpravil nadenj. Sredi smrekovih gozdov je samevala zelena jasa. Semkaj zahaja srnjak na pašo. Ob robu drevs si poiščem primeren prostor — grm, kakor nalašč za prežo, pred grmom pa visoke travnate bilke. Potrpežljivo sem čakal in vlekel na ušesa. Čez kake pol ure zaznam tisti rahel šum, ki nastane, ako se vejice nečemu umikajo. Zopet popolna tišina. Zadržujem sapo. Kar se počasi razgrnejo veje in iz goščave stopi previdno močan srnjak s krasnim rogovjem. Obrača glavo in pozorno motri okolico. Prizor me je prevzel, da sem za trenutek na vse drugo pozabil. Šele potem mi je šinilo v glavo: »Streljaj!«

Zdaj pa je bila prva misel razdalja, kajti s seboj sem imel le navadno lovsko dvocevko s primernimi naboji. »Predaleč!«

Privzdignjeno puško povestim in strmim v srnjaka. Čudim se pa, da ga tako razločno in natančno vidim. Naenkrat pa dvigne srnjak glavo, bržčas je zaslutil mojo navzočnost in v skoku zgine v goščavo. Kar sapo mi je vzelo.

Ko sem se umiril, vstanem, da se razgledam. In kaj vidim! Ta

srnjak ni bil dalj od mene kakor borih 25 korakov. Od razburjenja sem trepetal po vsem telesu. Kako je bilo mogoče, da sem razdaljo tako napačno ocenil. Vedno sem še vsako daljavo točno presodil. Sedem, da iz svojega skrivališča znova pogledam na jaso. In kaj ugotovim? Tiste nesrečne visoke travne bilke so bile krive, da se mi je oddaljenost zdela večja, kakor je v resnici bila.

Ta zмотa je preprečila moj strel, srnjaku pa rešila življenje.

Oskar Žolnir, Maribor

Lovski tat

LD Strojna—Ravne na Koroškem si je že dalj časa prizadevala, da bi izsledila zelo drznega lovskega tatu v svojem lovišču, saj so njeni člani od leta 1954 dalje v lovišču našli že 12 kosov z malokalibrsko puško (flobertom) zastreljene srnjadi.

Na skupnem družinskem lovu so gonjači že v prvem pogonu našli srno, ki je bila nekaj prej ustreljena. Gonjači misleč, da so srno ustrelili lovci, niso nič sumili. Pobrالی so jo in jo zanesli do prvega lovca. Ko so se lovci zbrali, so ugotovili, da nihče izmed njih ni ustrelil srne. Pregled srne je dognal, da je bila ustreljena pred najkrajšim časom z malokalibrsko puško, flobertovko. Pri zelo natančnih poizvedbah je uspelo članom družine dognati, kdo naj bi bil lovski tat, ki so ga že leta in leta zasledovali. Trije člani LD so se podali na domačijo osumljenega v bližini najdene srne. Našli so ga doma v drvarnici. Ko je osumljeni stopil iz drvarnice, so takoj na njem na levi hlačnici opazili svež madež krvi. Ker je tajil, ga je član LD, uslužbenec milice, preiskal in našel izstreljen tulec flobertovke in dva cela naboja. Pod težo dokazov je končno priznal in predal tudi na seniku skrito flobertovko z municijo. V hiši so lovci našli še osem srnjačjih rogovij, kar vse so predali postaji LM. Sodišče ga je kaznovalo z 10.000 din, za odškodnino LD za srno din 10.000 ter pogojno za dve leti. Zahtevka za najdene zastreljene srne sodišče ni priznalo.

KV

Kako pride muca

Večkrat vidiš mačko na razdalji, ki jo puška ne doseže. Tudi muca ni kar tako in rada pobegne.

Naš Štefan mi je pa dejal: če vidiš mačko, ali jo pa celo ne vidiš, marveč samo slutiš, da je

tam, oslini spodnjo ali zgornjo stran dlani in svoje ustnice, nato prilepi ustnice na dlan in vsesavaj zrak. Na strani pusti malo zraka, tako da se lahko pojavijo glasovi, podobni mišjim, ali cvrčanju mladih ptičev. Nekaj vaje te bo prepričalo o koristnosti tega preprostega načina vabljenja. Pri tem pazi, da bodo glasovi čim višji, s ponavljajočimi se presledki in da bo veter ugoden. Muco privabiš iz daljave tudi do 300 metrov.

Ne pozabi na primerno kritje! Stara grešnica pride na dovoljeno daljavo tudi kar od hiše.

Najboljši čas za take vaje je rano jutro, ali pozno popoldne. Budno motri okolico, ker se tudi lisica rada prikrađe. Ali kdo pozna še kakšen boljši način vabljenja mačk in lisic?

Cviljenje miši oponašaš tudi, če med ustnice položiš prst.

Franjo Krivec
LD Zeleni vrh
Vuzenica

Race in komarji

Ko sem imel v stari Jugoslaviji Zabovsko lovišče v zakupu, je Drava skoraj vsako pomlad poplavila otoke, uničila fazanji zarod, tako imenovani Malenšak, Talec in Krče pa spremenila do jeseni v barje. Tod nastale mlakuže in kotanje je kaj kmalu prerasló trstje in šaš, v katerem je našla vodna perjad čez leto svoje zatočišče. Od posameznih ribičev sem zvedel, da spodijo po močvarah večkrat cele jate rac, ki niso niti plašne, ker če vzlete, sedajo takoj za hrbtom nazaj v bičevje.

Da bi jim prišel do živnega, sem povabil neke nedelje tov. K., da mi kot dober strelec pomaga prezračiti to džunglo. Dogovorjeno je bilo, da pride on s kolesom po desni strani v Šturmovec, jaz pa z leve s čolnom do ustja struge, ki loči Malenšak od Rant. Ob določeni uri sem tudi točno pristal. Ko izstopim, vidim, da v travi sedi še en lovec, v katerem sem takoj spoznal znanega bahača in vseznalca. Seveda sem bil nevoljen, kar je menda tudi opazil, zato je čutil potrebno, da se opraviči. Za razlog je navedel dolgoletno poslovno zvezo z mojim tovarišem, kar ga je opogumilo, da se mu pridruži. Dal mi je obenem razumeti, da bi rad pokazal kak »specialist« je on na race. Da se izkaže, mu odredim mesto onkraj jarka z naročilom naj bo oprezen, ker ima od tam razgled na vse strani. Z municijo mu ni treba varčevati, vendar strelja naj samo v zrak, da v vodi ne bi zamenjal »Diane« ali »Rolijs« z vidro.

Midva sva odšla za tem na Markovsko mejo in od onod začela poditi race navzgor. Nama je kaj kmalu uspelo upleniti nekaj rac, ostale pa so letele v smer proti Dravi mimo gosta, ki v najino začudenje ni oddal niti enega strela. Ugibanja, kaj je vzrok, je bilo konec, ko sva prišla čez kako uro do njega. Nudila se nama je redka, zato bolj smešna slika. Mož je tičal namreč preko kolena v mulju in mlatil z rokami okoli sebe, kakor obseden. Prvi trenutek sem mislil, da je znorel. Ker pa je v kozjih molitvicah nanizal precej izbranih na naravo, na nebo, na naju in na prekleti mrčes, sva takoj vedela, s čim se je ukvarjal. Na očitek, zakaj je potem vztrajal tam, ako ni bilo uspeha, je vzrotil in naju poslal k vragu. »Ne norčujta se, raje mi pomagajta iz blata, v katerega sem zašel po vajini krivdi. Obhaja me občutek, kakor bi bil vbetoniran, ker se ne morem premakniti,« je robantil.

Ko sva mu ponudila čoln, da se skobaca vanj, ga je s tako silo potegnil k sebi, da je moj prijatelj zgubil ravnotežje ter telebnil v 1/2 m globok jarek. Srdit na telebana, si je dal še ta na svoj način duška. Kljub temu mu je pomagal reševati truplo iz mulja, v katerem so ostali le še »Bata čevlji«.

Spravljena oba na sončni prostor, se zazrem v obraz gosta, ki je bil zabuhel, poln gob po nosu, rokah in vratu, nekaj že nečloveškega. Viktor je prestal samo običajno kopel, ta ubogi vrag pa je imel poleg strahu in hlada, opraska še z milijoni komarjev, ki so ga neverjetno grdo zdelali. Pripovedoval je, da so mu ravno ti prekleti komarji branili streljati, sicer bi bil pobral sam, ne ve, koliko rac. Takoj ko se je zasedral za drevesom, je imel občutek, da se majejo tla pod nogami, vendar je v nervozni in otepanjem z mrčesom na to pozabil. Hitro so ga zvohal komarji in planili po njem. Že pri prvem vzletu je hotel puško dvigniti k licu, pa so mu preprečili s piki po razgaljeni roki. Če jih je tukaj mečkal in podil, so mu drugi hkrati sedali na vrat ter uhajali v ušesa, lase in oči. S premikanjem sem in tja, je lezel vedno globlje v mulj. Ko je to dognal, je klical baje naju, vendar midva zaradi šumenja Drave nisva slišala. Ponovno kričati na pomoč, si ni upal več, ker kakor hitro je usta odprl, je imel komarje že v grlu in nosu. Zelo rad sem mu to verjel, saj tudi meni niso prizanašali. Na koncu je še dodal, ker sem se mu smejal, da sem mu menda vse skupaj jaz zagodel.

Peter Maroh, Ptuj

Doživljaj

Rad čitam »Lovca«. Vsaka številka je zanimiva in poučna, posebno pa rad čitam razne zgodbe, ki so jih doživeli lovci. Tudi sam sem v 14 letih, odkar sem lovec, doživel nekaj zanimivosti. Tako je bila leta 1952 precej huda in ostra zima. V decembru ni bilo sicer debelega snega, vsaj po našem lovišču ne. Zato pa so bile mesečne noči jasne pa tudi mrzle. Neko soboto me je taka mesečna noč izvabila, da sem se odpravil na lisice, katerih je bilo še tisto leto kar precej. Že večkrat poprej sem ob takih nočeh imel uspeh, posebno na zajčji vek.

Po skušnjah mi je znano, da je lisica na svojem pohodu za hrano že okrog sedme ali osme ure. Zato sem se podviral, da sem bil ob času že pod Rudno vasjo, kjer so lisice najbolj kradle kokoši. Ob debelem boru sedem na lovski stolček in pripravim vse za strel, da ne bi bil kakor koli presenečen.

Ko tako motrim okolico, ki je sijala v polni mesečini, zaslišim za svojim hrbtom na stezi, po kateri sem malo prej prišel, da stopa neka žival. Ker bi me vsak gib izdal, sem moral pač mirovati v mnenju, da jo bo žival ubrala po stezi mimo mene, kar bi bilo nadvse ugodno za strel. Pa glej spaka, žival zavije s steze ravno tam, kjer sem zavil prej jaz in slišim, da gre za mojim hrbtom naravnost na mene. Obvladam se povsem mirno in lisica stopi na mojo suknjo, ki je s spodnjim delom ležala na snegu in me pogleda na pol metra razdalje v oči. Nikdar še nisem slišal podobnega, tako prestrašenega lisičjega glasu. Da jo je vrglo vznak in da je zavihтела košati rep, je razumljivo, jaz pa sem se na glas zasmel in pri tem pozabil na puško.

Domov grede sem premišljeval, kaj je spravilo lisico do mene. Morda suknja, na kateri so bili še sveži sledovi njene sorodnice, ki sem jo pred nekaj dnevi prerinil ali pa — pomota.

Anton Vodenov, LD Radeče

Gnezdo v nevarnosti

S puško na rami sem korakal navkreber po lovski stezi. Na obeh straneh je bil bolj redek, mlajši smrekov nasad. Kar zaslišim od spodnje leve strani nekakšno hlastno frfotanje in bolešno obupno čivkanje. Začuden obstojim. Kake tri metre pod stezo vidim dva ptička, ki prhutata okoli smrekovega debla. Sedeta na vejico, pa zopet zletita, čvrčita in vpijeta bolešno na vso moč. Zdaj zapa-

zim na veji ob deblu gnezdece z mladiči, ki so stegovali svoje kljunčke obema starima naproti.

Pod gnezdom, komaj nekaj prstov niže zagledam, kar streslo me je, — kačo, ki se je vila in spenjala po deblu. Še nekaj trenutkov pa bo pri mladičih. Zgrabim za puško in počim. Grda žival se je skotalila z debela. Ptički so bili rešeni.

Oba roditelja sta se po prestanem strahu pomirjeno vrnila na rob gnezda, od koder so jima štrleli naproti nenasitljivi kljunčki mladega zaroda. Gledala sta me zaupljivo in zdelo se mi je, da se mi zahvaljujeta za srečno rešitev.

Oskar Žolnir, Maribor

Očetove lisice in slabi naboji

Neko zimo, ko sem se pre-mražen in utrujen vrnil od krmljenja fazanov domov, mi je oče pripovedoval:

»Bilo je konec januarja 1926. leta, v nedeljo. Ponoči je padlo le toliko snega, da si razpoznal sledove divjadi. S psom in dobro očetovo puško sem se napotil v lovišče, po cesti iz Polane proti Gorici. Sled lisice sem opazil brž, ko sem stopil s ceste na travnik »Gorički berek«, ki je bil ves pokrit s trdo skorjo ledu. Šel sem po sledu proti rakitovemu grmičevju, ki ga danes ni več. Nena-doma skoči iz grma lisica. Na hitro dvakrat sprožim. Po vsakem strelu nakaže zadetek, toda kljub temu gre naprej. Spustim psa, toda čez čas se vrne sam, brez lisice. Krvni sled je bil dokaj slab, zastoj sem s psom prešaril vse grmičevje.

Čez dva dni, v torek, sem ponovno poskusil na istem mestu. Ko sem prišel ob meji takratnega lovišča med Gorico in Puconci do jarka, sem za trenutek postal in tako zagledal lisico, ki je ležala v grmu na drugi strani v razdalji kakih 15 metrov in me nepremično gledala. Počasi sem dvignil puško in pomeril. Po strelu je skočila iz grma in stisnil sem še levo cev. Lepo sem videl, da je nakazala zadetek, toda obležala ni. Ves nejevoljen sem se odpravil proti domu.

Prišla je sobota, moj poslednji »svoboden« dan, kajti drugi dan sem se poročil. Ponoči je zapadlo kakih 35 cm snega. Že ko pridem zgođaj zjutraj mimo polanskega pokopališča, opazim v snegu popolnoma svež lisičji sled. Šel sem po njem proti gozdu »Ponovec«. Ob jarku pred gozdom opazim, da je lisica tu malo posedela, ko pa me je opazila, jo je ubrala v goščavo.

Tam je tako spretno zavijala sled sem in tja, da bi neizkušeni novinec sklepal, da je v goščavi kar pet lisic. Sled me je vodil ob potočku »Logojca« do hrasta, kjer ga je nenadoma zmanjkalo. Ker je medtem pričel sneg v kepah padati z drevja, je bilo zasledovanje vedno težje. Hodil sem okrog tistega hrasta v vedno večjih krogih, toda sledu nikakor nisem mogel več najti. Bil sem že nekoliko preplašen, ker si nisem znal pojasniti, kaj to pomeni. Vrnil sem se k hrastu in opazil, da je bil po vetru prinešen sneg z debela nekako pometen, zbrisan. Hrast je namreč rasel nekoliko poševno in tako se mi je zbudil sum, da je šla lisica pred menoj na drevo. Pričel sem gledati v obršo in tako opazil, da je v višini kakih 4 metrov veвериče gnezdo. »Če je gori, potem je edino-le v tem gnezdu«, si mislim in pozorno motrim gnezdo. Nena-doma opazim, da molita iz gnezda dva majhna črna vršička. »Lisičja uhlja«, mi šine v glavo in že sprožim. Po strelu je lisica skočila iz gnezda kot veverica in mi na tleh hotela pobegniti. Šele ponoven strel jo je dokončno umiril. Ko sem jo potem doma odril, sem videl, da so bile šibre le pod kožo. Šele tedaj sem spoznal, zakaj sta mi prejšnji lisiči, čeprav sem streljal na dokaj majhno razdaljo in vedno zadel, ušli. Naboji, čeprav so bili tovarniški — originalni, so bili pač slabo basani.«

Franc Poredoš

Kragulj napadel petelina

Sončnega dne sedim pod jablano in zamišljen pišem nalogo. Oče je v kuhinji čital Lovca. Kar zaslišim nedaleč od nas vreščanje kokoši. Skočim pokonci in vidim, da kragulj lovi petelina. Šinam v hišo in povem očetu, kaj se godi. Čeprav je že bolj v letih, je kljub temu urno skočil po puško, se pognal iz hiše, dvignil puško, pomeril — pa je reklo »plek«. V naglici je namreč pozabil nabasati puško. Žalostno sva gledala za kraguljem, kako se je z zdravimi jetri vrtel nad sosedovim sadovnjakom. Oče je šel, jezen sam na sebe, v hišo, jaz pa iskati petelina. Našel sem ga pod kozolcem vsega oskubljenega in tresočega se od strahu.

Sam sem bil pa tako zmeden, da nisem znal napisati domače naloge. Pač pa sem spoznal, kakšen ropar je kragulj.

Ivan Posedel, ml.

Polzela

Doživljaj

Sredi septembra 1958, sem uplenil lepega srnjaka. Popoldne sem se s kolesom odpeljal od doma do Dajčevega mlina v Tešanovcih, ki leži v jarku med gozdovi. Od tam sem šel čez hrib do njiv, ki jih od treh strani obdaja gozd. Že na poti sem videl mnogo sledov, ki sem jih našel tudi pri ajdi ob robu gozda. Zato sem sedel na svoj stolček, 2 koraka nad potjo med drevje. Že je šlo proti 18. uri, ko se za mojim hrbtom zadere vrana. Pogledam proti desni in vidim, kako za mojim hrbtom iz ogla skoči srnjak preko ceste v ajdo. Tam obstoji in opreza, ne več kot 10 korakov od mene. Začne se pasti, pa vsak hip dvigne glavo in opreza na vse strani. Moral bi se presesti in obrniti proti desni, da bi lahko streljal. Toda ravno na to stran nisem bil nič krit. Zato sem samo gledal in čakal ugodne prilike, da se obrnem. Med tem potegne precej močan veter proti srnjaku. Zdaj me bo dobil v nos. Res dvigne glavo visoko in gleda naravnost proti meni. Dih mi zastane in srce čutim v grlu. Zopet se začne pasti. Bil je siv; opazil sem pa samo precej visok nazaj upognjen levi rog, desnega ni imel. Ko tako gledam, privihra 10 korakov za mano drug, čisto rdeč srnjak, močnejši kot prvi, z lepim visokim ravnim rogovjem in se začne takoj od roba ajde pasti za prvim. Torej dva srnjaka imam pred sabo, pa se ne smem ganiti in ne morem streljati, ker vsak hip oprezata. Drugi dvigne glavo in se približa prvemu, zacopota in nagne glavo v napad; prvi že po prvem skoku pobegne na desno v gozd. Drugi se obrne in se pase ob robu navzgor proti meni. Jaz sem med tem le dvignil puško, ne da bi se presedel in poskusil pomeriti, zlasti, ker sem videl samo rob hrbta nad ajdo. Ko je prišel že skoraj do ogla, se je prihuljeno potegnil v gozd. Takrat sem se previdno presedel in čakal, ali se morda še pokaže. Ni bilo dolgo, pa vidim ob robu gozda spodaj sivega tretjega srnjaka, z visoko dvignjeno glavo in visokim rogovjem, kako gleda, napol zakrit iz gozda. Takrat dvignem puško, križ v daljnogledu približno na sredino v trup in sprožim. Po strelu zdirja srnjak naravnost proti meni in nato ob moji desni v gozd. Slišal sem samo še skoke, ki so kmalu utihnil. Ali sem ga zgrešil, saj ne streljam slabo in vem, kako mi nosi puška. Grem na nastrel, če je kaj krvi. Pa se je med tem že tako zmračilo, da ne morem več videti. Bom pač v mlinu prenočil in šel jutraj pogledat. Izmerim razdaljo 65 ko-

rakov. Počasi se odpravim proti mlinu po poti na levo skozi gozd s puško pripravljeno na strel. Ko napravim kakih 60 korakov, leži ob poti za drevsom moj srnjak, že mrtev. Strel visoko v pleče, dva prsta nad srcem skozi pljuča, pa je še bežal dobrih 120 korakov. No, zdaj ga boš pa nosil! Skoraj žal mi je bilo, da sem ga ustrelil, ker je do mlina skoraj 3 km. Pogledam rogovje. Šesterak, precej dobro razvito, 23 cm visoko rogovje. Na levi sprednji in vrhnji paroček odbit, na desni pa sprednji paroček. Torej star pretepač.

Kako sem nosil 26 kg težkega srnjaka do mlina v temi in viharju skozi gozd in kako sem ga oddal je zgodba zase.

Vladimir Jezovšek
Murska Sobota

Zajec in pes v vodnjaku

Med pogonom se je hotel zajec skriti psu v neko odprtino, pa je padel v zapuščen, 4 m globok vodnjak. Zasedujoči pes je prav tako telebnil v vodnjak in oba sta bila ujeta. Lovci so po očividcu zvedeli o dogodku in so odkrili vodnjak. V enem kotu je čepel zajec, v drugem pes, oba prestrašena. Po lestvi je zlezal v vodnjak mlad lovec in najprej prinesel na dan zajca, potem še psa. Spustili smo oba hkrati. Zajček jo je ubral v najbližjo goščavo, pes pa se zanj ni več zmenil, temveč je skočil h gospodarju in se ni več ganil od njega.

Tone Kovač,
LD Dovje-Mojstrana

Gojenje virginijske (ameriške) prepelice

(K poročilu v 8. št., str. 206)

Umetno gojenje teh prepelic, ki niso selivke, je podobno umetnemu gojenju fazanov in jerebic.

Jajca morejo valiti majhne domače koklje ali inkubatorji. Prehrana kebkov je kakor pri fazanah in jerebicah.

Vzgoja zahteva mnogo potrpljenja in skrajno snago.

Kebčki podlegajo kokciziozi in intiritisu. Medsebojno kljuvanje in kanibalizem sta pogostna.

Praden jih spustimo v voljero, jim porežemo obe perutnici za kake 3 cm, tako da imata zaokroženo obliko. Če jih v jeseni spustimo v majhna le nekaj sto hektarov velika lovišča, odraslim mladičem izpulimo dve trdi letalni peresi na koncu, da ne morejo odleteti predaleč, vendar lahko vzletajo na drevje. Spomladi jih spuščamo na podoben način kakor

jerebice. Samce zapremo v prenosne voljere, samice pa spustimo v okolico. Po dveh tednih samcem odpremo voljere.

Izpuščanje je treba izvesti v največji tišini, nikakor ne iz roke, temveč se gajba odrpe z vrstico iz daljave, da se živali ne plaše ter v bližini gozdičev, mejic in podobnih zaklonišč. Spuščajo se nenakrmljene pred somrakom, v lepem suhem vremenu. V bližini jim potrosimo hrano in postavimo vodo. Lovsko društvo Pula že od lanske pomladi goji nekaj parov teh prepelic. Ljubiša Ivković

Gozdni jereb se je zadušil z želodom

11. novembra 1959 leta je logar Tone L. iz Črešnjic pri Cerkljah ob Krki, sicer tudi lovec in vnet jerebar, odkazoval drevje za posek v predelu Globočice. Z njim so bili še štirje gozdni posestniki. Ko je Tone L. že dalj časa odkazoval, zapazi za nekim hrastovim drevsom poginulega gozdnega jereba, ležečega na hrbtu. Ko je jereba pobral je opazil, da je star samec z repom, kakršnega vidiš malokje. Mravlje so jerebu že nacele oči, sicer je bil pa skoraj popolnoma nedotaknjen. Ko je imenovani ugotavljal vzrok jerebove smrti je opazil, da ima jereb kljun odprt, v grlu mu pa tiči debel hrastov želod. Le s težavo je spravil Tone želod iz grla, kamor se je močno zagvozdil. Gotovo se je jereb dolgo mučil, preden je nehalo utripati njegovo sicer tako junaško in vroče srce. To je vsekakor redek in tragičen način jerebovega konca.

Ing. Vlado Jenko
Brežice

KOLEDAR KINOLOŠKIH PRIREDITEV V LETU 1960/1961

Prireditelj Lovska zveza Slovenije v Ljubljani

Spomladi 1960 tekma vseh pasem lovskih psov po krvnem sledu. Kraj in sodniki se določijo naknadno. Za tekmo, ki je predvidena v republiškem merilu so predvidene lepe nagrade. Prijavni rok 1. marca 1960.

Prireditelj Kinološka zveza Slovenije v Ljubljani

Meseca aprila 1960 tečaj za sodniške pripravnike v Ljubljani. Točen datum in predavatelj se določijo naknadno.

Prireditelj Lovska zveza Celje

29. maja 1960 pregled psov vseh pasem v Celju. Sodnik za ptičarje in španjele Jože Škofic, pripravnik Pavel Cvenkel. Ostale sodnike določijo pristojne pasemske organizacije naknadno.

25. septembra 1960 jesenska vzrejna in uporabnostna tekma jamarjev v Žalcu. Sodniki se določijo naknadno.

2. oktobra 1960 jesenska vzrejna tekma ptičarjev v Polzeli. Sodnik Brane Maček in pripravnik Pavle Cvenkel.

2. oktobra 1960 mladinska in tekma starejših španjelov za ugotovitev lovske zasnove v Polzeli. Sodnik Bogdan Sežun, pripravnik Slavko Lenarčič.

9. oktobra 1960 tekma goničev v Šoštanj. Sodniki se določijo naknadno.

16. oktobra 1960 tekma goničev v Šmarju pri Jelšah. Sodniki se določijo naknadno.

5. novembra 1960 vzrejna in uporabnostna tekma brak jazbečarjev v Ljubnem ob Savinji. Sodniki se določijo naknadno.

26. novembra 1960 vzrejna in uporabnostna tekma brak jazbečarjev v Celju. Sodniki se določijo naknadno.

V mesecu novembru 1960 preizkušnja lovskih psov vseh pasem za delo po krvnem sledu v okrajnem merilu. Sodniki se določijo naknadno.

Mesec december 1960 tečaj za vodnike o šolanju psov za delo po krvnem sledu na Šmohorju nad Laškem. Predavatelj se določi lovska zveza Celje naknadno.

Prireditelj Lovska zveza Gorica

20. marca 1960 pregled ptičarjev. Kraj se določi naknadno. Sodnik Jože Škofic in pripravnik Pavle Cvenkel.

5., 6. in 7. avgusta 1960 tečaj za vodnike ptičarjev o vzreji, vzgoji, šolanju in vodstvu ptičarjev. Tečaj bo teoretičen in praktičen. Predavatelj Jože Logonder.

Prireditelj Lovska zveza Kočevje

8. maja 1960 pregled goničev v zvezi s pregledom brak jazbečarjev v Kočevju. Sodnika Adolf Ivanc in Janez Lavrič.

21. avgusta 1960 tekma vseh vrst lovskih psov za delo po krvni sledi v okrajnem merilu v okolici Kočevja. Sodniki se določijo naknadno.

6. novembra 1960 tekma goničev v Ribnici. Sodnika Adolf Ivanc in Janez Lavrič.

Prireditelj Lovska zveza Koper

8. maja 1960 pregled psov vseh pasem v Koprju. Sodnik za ptičarje in šarivce Ljuban Zadnik, pripravnik Pavel Cvenkel. Sodnike za ostale pasme določijo pristojne pasemske organizacije naknadno.

16. oktobra 1960 jesenska vzrejna in poljska tekma ptičarjev. Kraj se določi naknadno. Sodnik Bogdan Sežun, pripravnik Jože Logonder.

4. decembra 1960 tekma goničev. Kraj in sodniki se določijo naknadno.

Prireditelj Lovska zveza Kranj

19. junija 1960 pregled psov vseh pasem v Kranju. Sodnik za ptičarje in šarivce Ljuban Zadnik, pripravnik Jože Logonder. Za ostale pasme določijo sodnike pristojne pasemske organizacije.

19. junija 1960 pregled in tekma jamarjev v rovu v Kranju. Sodnike se določi naknadno.

13. novembra 1960 tekma goničev. Kraj in sodniki se določijo naknadno.

Prireditelj Lovska zveza Ljubljana

9. in 10. aprila 1960 pomladanska vzrejna tekma ptičarjev v Ljubljani. Sodnik Ljuban Zadnik, pripravnik Pavel Cvenkel.

15. maja 1960 pregled psov vseh pasem na ljubljanskem gradu. Sodnik za ptičarje in šarivce Bogdan Sežun, pripravnik Pavel Cvenkel, Jože Logonder in Rudolf Bernik. Sodnik za jamarje Jurij Verovšek, za goniče dr. Janko Lavrič.

12. junija 1960 tekma jamarjev v rovu v lovišču ljubljansko polje — Rožnik. Sodnika Teodor Drenig in Bruno Hugon Stare.

25. septembra 1960 tekma jamarjev nad zemljo v lovišču ljubljansko polje — Rožnik. Sodnika Teodor Drenig in Bruno Hugon Stare.

8. in 9. oktobra 1960 jesenska vzrejna in širša poljska tekma ptičarjev v Ljubljani. Sodnik Ljuban Zadnik, pripravnik Pavel Cvenkel in Rudolf Bernik.

15. in 16. oktobra 1960 mladinska tekma in tekma starejših španjelov za ugotovitev lovske zasnove v Ljubljani. Sodnika Julij Koder in Jože Škofic, pripravnik Slavko Lenarčič.

6. novembra 1960 uporabnostna tekma goničev. Kraj in sodniki se določijo naknadno.

Meseca novembra 1960 tekma lovskih psov po krvni sledi v okrajnem merilu. Kraj in sodniki se določijo naknadno. Po sklepu seje upravnega odbora lovske zveze Ljubljana se bo za to tekmo razpisalo 5 nagrad v skupnem znesku 30 000 din.

Prireditelj Lovska zveza Maribor

Tri predavanja kinološke vsebine v Dravogradu, Mislinju in Lenartu. Čas se določi naknadno. Predavatelj Ivan Caf.

10. aprila 1960 pomladanska vzrejna tekma ptičarjev v lovišču LD Pobrežje. Sodnika Ivan Caf, Jože Škofic, pripravnik Rudolf Bernik.

24. aprila 1960 pomladanska tekma jamarjev v Hočah pri Mariboru. Sodniki se določijo naknadno.

9. oktobra 1960 jesenska vzrejna in uporabnostna tekma jamarjev v Hočah pri Mariboru. Sodniki se določijo naknadno.

9. oktobra 1960 vzrejna in uporabnostna tekma brak jazbečarjev v Dravogradu. Sodniki se določijo naknadno.

23. oktobra 1960 jesenska vzrejna tekma ptičarjev v lovišču LD Rače. Sodnika Ivan Caf in Brane Maček, pripravnik Rudolf Bernik.

12. novembra 1960 vzrejna in uporabnostna tekma brak jazbečarjev v Poljčanah. Sodniki se določijo naknadno.

Prireditelj Lovska zveza Pomurje, Murska Sobota

2. in 3. aprila 1960 pomladanska vzrejna tekma ptičarjev v okolici Murske Sobote. Sodnik Brane Maček, pripravnik Pavel Cvenkel in Rudolf Bernik.

15. in 16. oktobra 1960 jesenska vzrejna tekma ptičarjev v okolici Murske Sobote. Sodnik

Julij Koder, pripravnik Pavel Cvenkel in Rudolf Bernik.

Lovska zveza predvideva dvakratno predavanje v večjem obsegu o vzreji, vzgoji, šolanju in vodstvu ptičarjev. Čas, kraj in predavatelja določi lovška zveza Pomurje.

Prav tako predvideva krajša predavanja pri vseh lovskih družinah na teritoriju lovške zveze. Čas in predavatelja določi lovška zveza Pomurje.

Prireditelj Lovska zveza Novo mesto

3. aprila 1960 pregled goničev v Črnomlju in Trebnjem. Sodnik Janez Lavrič, pripravnik Marko Bulc.

10. aprila 1960 pregled goničev v Novem mestu. Sodnik Janez Lavrič, pripravnik Marko Bulc.

28. in 29. maja 1960 pregled in tekma jamarjev v Novem mestu. Sodniki se določijo naknadno.

Meseca junija 1960 tečaj za vodnike lovskih psov v Novem mestu. Predavatelj Slavko Bele in Julij Koder.

18. septembra 1960 uporabnostna tekma jamarjev v Novem mestu. Sodniki se določijo naknadno.

September ali začetkom oktobra 1960 preglede in tekme goničev. Kraji in sodniki se določijo naknadno.

Prireditelj Lovska zveza Postojna

V prvi polovici meseca decembra 1960 pregled, preizkušnja zasnove in uporabnostna tekma brak jazbečarjev na terenu lovške družine Bukovje v zvezi s prireditvijo za goniče. Sodniki se določijo naknadno.

Prireditelj Lovska zveza Ptuj

19. in 20. marca 1960 tečaj za vodnike ptičarjev o vzreji, vzgoji, šolanju in vodstvu ptičarjev. Predavatelj Jože Logonder.

24. aprila 1960 pomladanska vzrejna tekma ptičarjev v okolici Ptuja. Sodnik Brane Maček, pripravnik Pavel Cvenkel in Jože Logonder.

9. oktobra 1960 jesenska vzrejna in širša poljska tekma ptičarjev v okolici Ptuja. Sodnika Bogdan Sežun in Ivan Caf.

Prireditelj Lovska zveza Trbovlje

Meseca aprila 1960 tečaj za vodnike lovskih psov v Trbovljah. Predavatelj dr. Janko Lavrič.

10. julija 1960 pregled goničev in brak jazbečarjev v Trbovljah. Sodnik Janez Zupan, pripravnik Lojze Brvar.

19. novembra 1960 vzrejna in uporabnostna tekma brak jazbečarjev v Trbovljah. Sodniki se določijo naknadno.

20. novembra 1960 tekma goničev v Trbovljah. Sodniki se določijo naknadno.

Prireditelj Lovska zveza Videm - Krško

Meseca maja 1960 pregled lovskih psov vseh pasem. Točen datum, kraj in sodniki se določijo naknadno.

Meseca oktobra 1960 tekme lovskih psov. Točen datum, kraj in sodniki se določijo naknadno.

Prireditelj Društvo ljubiteljev ptičarjev v Ljubljani

Meseca marca 1960 teoretični in praktični tečaj za vodnike ptičarjev kot predpripravo za uporabnostno tekmo ptičarjev. Predavatelj Jože Logonder.

Lovske zveze prosimo, da se glede določitve sodnikov za predvidene kinološke prireditve povežejo direktno s pristojnimi pasemskimi organizacijami

Naslovi pasemskih organizacij:

1. Društvo ljubiteljev ptičarjev v Ljubljani, Kersnikova ul. 8.
2. Klub za goniče v Ljubljani, Župančičeva ulica št. 9/II.
3. Društvo brak jazbečar Celje, Cesta na grad št. 31.
4. Klub ljubiteljev jazbečarjev in terijerjev v Ljubljani, Komenškega št. 10.

Kinološka zveza Slovenije

Poročilo o tekmi ptičarjev v Lenartu v Slov. Goricah

Na pobudo lovcev iz Slovenskih goric je Mariborska lovška zveza organizirala tekmo ptičarjev, v lovišču LD Lenart dne 12. XI. 1959. Tekma je bila od domačinov dobro pripravljena. Tekmovalo je pet ptičarjev od teh je bilo pet ocenjenih. Tekme se je udeležilo tudi 30 lovskih pripravnikov od vseh lovskih družin lenarškega bazena, kar je dokaz, da vlada med tamkajšnjimi lovci živo zanimanje za lov s psom ptičarjem. Del lovišča, v katerem so bile tekme, ima dober stalež divjadi. Preglednost je bila pomanjkljiva, ker je teren nekoliko valovit. Vreme je bilo ugodno in časa dovolj, tako da je vsak ptičar večkrat prišel na vrsto.

Po uspehu bi bil vrstni red sledeči:

Lida, nem. kratkodlaka ptičarka, lastnik in vodnik Hinko

Rajšp, je dosegla 168 točk, II a oceno. Po uspehu sodeč, je vodnik dokazal, da se že dalj časa bavi z vodstvom ptičarjev. Psička je pokazala dobro znanje in če bo vodnik v naslednjem letu dosleden pri vodstvu in previden pri streljanju, se bo Lida utrdila in bo koristno služila tako vodniku kakor lovski družini.

Lord, nem. kratkodlaka ptičar, lastnik in vodnik Jože Šnajder, je dosegel 160 točk, II b oceno. Ta pes je le za malenkost za Lido. Na terenu je nekoliko hitrejši in tudi bolj vztrajen, kar je pripisati njegovi boljši kondiciji. Lord je donašalec od narave in je škoda, da se vodnik ni potrudil, da bi pes prineseno pravilno oddajal. Ta ptičar je še mlad in se bo ob pravilnem vodstvu še popravil. Povezava med vodnikom in psom je bila vzorna le na strel nekoliko prehitro reagira. Zelo dobro izkoristi veter, le pri iskanju je nekoliko previhrav. Glede vodstva velja isto, kakor za Lido.

Lav, kratkodlaka nem. ptičar, lastnik in vodnik Jože Režonja, je dosegel 136 točk; priznana mu je bila III a ocena. Po zasnovi enakovreden prej imenovanima, le vodnik se je premalo trudil, bolje rečeno, vodstveno ukvarjal. Po obnašanju sodeč je ta ptičar na lovih navzel lastnosti drugih psov. Vodniku priporočam, naj bo pri vodstvu bolj dosleden; posebno pozornost mora obrabiti ubogljivosti. Od vseh treh ptičarjev je ta najbolj temperamenten in tudi najbolj vodoljuben, in bo še trd oreh za vodnika, preden ga bo obvladal. V predmetih zasnove je na dostojni višini, medtem ko je v priučenih predmetih slabše odrezal, torej tam, kjer nam je najbolj potreben — po strelu!

Bobi, nem. kratkodlaka ptičar, lastnik in vodnik Jože Caf, je dosegel 126 točk; priznana mu je bila III b ocena. Ta pes je bil na dan tekme komaj 8 mesecev star in je pokazal zavidljivo zrelost in odlično zasnovo.

Vodniku priporočam, da ga ne jemlje na lov vse dotlej, dokler v poslušnosti ne bo utrjen. Po zasnovi, ki jo je pokazal na tekmi in po njegovi zunanosti, je ta pes vreden truda. Vodnik naj ga vodi na spomladanski in ponovno na jesenski tekmi!

Rena, kratkodlaka ptičarka, lastnik in vodnik Franc Ambrož. Tej zelo mirni psici se je poznalo, da je prestala bolezen, ki ji bo najbrž zapustila trajne posledice. Po zasnovi sodeč, ji ni kaj pripomniti, le njen odnos do divjadi in do vodnika ni na mestu. Ranjenega zajca sploh ne prime in je tudi pri donašanju odpovedala. Sigurno je bila za donašanje ne-

pravilno učena. Zaradi velike občutljivosti je do vodnika plaha. Škoda je le, da pri njeni dobri zasnovi niti za lov, niti za družino ni koristna.

To je bila prva tekma ptičarjev v Slovenskih goricah. Tekmovali so le mladi ptičarji in je škoda, da ni bilo starejših psov. Po zunanosti in zasnovi sodeč, je bilo pri tekmujočih vse v redu v primerjavi z današnjim standardom. Lord, Lav, Lida so potomci istih staršev in so na tekmi pokazali skoraj isto zasnovo, le spretnejši vodnik je boljše odrezal. Vodnikom priporočam, da se trudijo naprej, da bodo psi v korist njihovim bogatim loviščem.

Za uspešno prireditelje gre zahvala LD Lenart, ki je dala tudi lovišče na voljo. Želeti bi bilo, da bi se čimveč mladih lovcev zanimalo za lov s ptičarjem in da bi se take tekme prirejale vsako pomlad in vsako jesen.

Ivan Caf

PRIJAVLJENE PARITVE

Lovski psi:

Resasti jazbečarji:

Čopa JRJos 149 — Beg Jezeriški JRJos 814, leglo bo 12. marca 1960. Vzreditelj Ivan Jezovšek, Bodrišna vas 7, pošta Grobelno.

Kokeršpanjeli:

Rina JRŠK 141 — Trim JRŠK 208, leglo bo 17. marca 1960. Vzreditelj Milan Pahor, Ljubljana, Cufarjeva 17.

Strogi lovski predpisi v Keniji

Kenija je dobila izredno stroge lovske predpise. Ta dežela v vzhodni Afriki je bila pravi raj za lovce na eksotično divjad. Po najnovejših predpisih so zdaj vsi deželni razdelili v lovske sektorje, ki jim načelujejo najboljši lovski strokovnjaki. Lov je dovoljen samo izbranim ekspedicijam. Strogo prepovedan je odstrel mladičev katere koli divjadi, brejih ali vodečih samic, žiraf, antilop in gepardov. Na podlagi posebne dovolilnice sme lovec odstreliti 4 bivole, dva slona, 1 leva, 1 pavijana, 1 nosoroga, 1 nilskega konja, 1 leoparda, po eno antilopo Kudu, Bongo in Hatterson, 1 zebro in 1 noja. Kdor kupi letno dovolilnico, sme odstreliti 6 Thomson gazel, 4 zebre, po eno dik-dik in ampala antilopo, tri močvirske

Springeršpanjeli:

Leila Landsberg JRŠS 59 — Don von Wolfstein JRŠS 65, leglo je bilo 23. II. 1960. Vzreditelj Stane Cirman, Ljubljana, Teslova 18.

Jana Novogorska RMŠS 19 vpis v JR v teku — Don von Wolfstein JRŠS 65, leglo je bilo 16. II. 1960. Vzreditelj Slavko Slak, Slovenska Bistrica št. 21.

Jolli Novogorska RMŠS 20 vpis v JR v teku — Don von Wolfstein JRŠS 65, leglo bo 25. marca 1960. Vzreditelj Vinko Tržan, Zgornja Bistrica št. 91, pošta Slovenska Bistrica.

Nemški žimavci:

Stella v. d. Steiermark JRPos 225 — Hanno von Saarforst JRPos 203, leglo bo 25. marca 1960. Vzreditelj dr. France Lokar, Ljubljana, Hradeckega cesta št. 45.

Nemški kratkodlaki ptičarji:

Senta JRPki 1045 — Čap JRPki 1173, leglo bo 2. marca 1960. Vzreditelj Slobodan Ristić, Ljubljana, Hradeckega cesta št. 45.

Dika Dragomeljska JRPki 1419 — Conodar v. d. Schillerschule Z. K. N° 424(H)58, leglo bo 11. marca 1960. Vzreditelj Ivan Kralj, Prelog št. 1 pri Ihanu, pošta Domžale.

Lovski terijerji:

Ajda Tržiška JRLT 813 — Jago Pobreški JRLT 758, leglo bo 15. III. 1960. Vzreditelj Janez Babič, Tržič, Ravne št. 2.

Aga JRLT 812 — Elan JRLT 583, leglo bo 6. marca 1960. Vzre-

ditelj lovska družina Stožič (Franc Mali).

Braki jazbečarji:

Beba JRBj 884 — Cigro Rifniški JRBj 726, leglo bo 21. marca 1960. Vzreditelj Franc Letnik, Trbovlje, Kešetova št. 4.

Bistra JRBj 528 — Arbo Ljubeljski JRBj 627, leglo bo 10. marca 1960. Vzreditelj Anton Štajer, Vaše št. 2, pošta Medvode.

Ada JBRj 917 — Bas JRBj 470, leglo je bilo 12. I. 1960. Vzreditelj Karel Jurečič, Avče št. 105, pošta Ročinj.

Resasti istrski goniči:

Aria JRGri 443 — Pelin JRGri 694, leglo je bilo 25. I. 1960. Vzreditelj Gabrijel Treul, Ljubljana Okiškega št. 27.

Novi sodniški pripravnik:

za oceno zunanosti in dela vseh vrst jamarjev:

Franc BARTOL, Vinica št. 12, pošta Sodražica.

Prijavljena in zaščitena lovska psarna

»PLATUNSKA« za španjele, lastnik Slavko SLAK, Slov. Bistrica, Partizanska št. 21.

Kinološka zveza Slovenije

Odlikovanje

Kinološka zveza Slovenije je odlikovala s srebrnim znakom za zasluge na kinološkem polju Franca FLISA v Domžalah.

KZS

PO LOVSKEM SVETU

kozle, dva divja prašiča bradavičarja in poljubno število divje perjadi. Dovolilnice so precej drage. Kljub temu je število letnih dovolilnic poraslo od 27 v letu 1937 na 523 v letu 1958.

ASP

Petdeset let farme slonov

V Gangali v Belgijskem Kongu so te dni proslavili petdesetletnico obstoja prve farme afriških slonov. V tej farmi krotijo v divjini ulovljene slone in jih vadijo v delu na plantažah in v gozdovih. Krotilci so bili do nedavna Indijci, zdaj pa so jih zamenjali domači zamorci. Prej je vladalo mnenje, da je afriškega slona nemogoče ukrotiti. Uspehi na tej farmi pa so dokazali, da postane afriški slon prav tako krotek kakor indijski in da ga lahko s pridom uporabljajo za težko delo. V zadnjem času so

način lova tako izboljšali, da ni več izgub. Farmo so ustanovili pred 50 leti na velikem državnem posestvu, ki mu je priključen inštitut za proučevanje in biologijo teh debeložočev.

A

Koliko živali je na svetu?

Odgovor na to vprašanje je vsekakor težak in more biti le približen. Znanost odkrije vsak čas nove vrste, zlasti med žuželkami in verjetno bo še preteklo veliko let, da bo seznan živalstva vsaj nekoliko bolj popoln.

Po današnjem stanju prirodoslovne znanosti kaže, da je žuželčnih vrst na svetu okrog 250 000, mehkužcev okrog 60 000 vrst, ptičev okrog 14 000, rib okoli 13 000, pajkov okoli 11 000, protozoov okrog 6500, črvov okoli 6400 vrst itd.

Skupno število vseh živali na svetu cenijo na 392 000 vrst. S

IZ LOVSKE ORGANIZACIJE

**DR. JANKO LAVRIČ –
ŠESTDESETLETNIK**

Ob petdesetletnici jubilanta je Lovec – 1950 prinesel kratek oris njegove življenjske poti, dela za osvoboditev, dela za lovsko in kinološko organizacijo in njegovih važnih funkcij v obeh organizacijah. Danes je jubilant še prav tako čil in neumorno delaven v lostvu, med drugim kot predsednik nadzornega odbora LZS in sodelavec v raznih odsekih in komisijah ter kot pisec mnogih člankov in razprav v našem glasilu in lovskih knjigah.

Prav posebno mu je pri srcu kinologija, ki ji kot podpredsednik Kinološke zveze Slovenije posveča ves svoj skopi prosti čas. Mimo tega je splošni sodnik za ocenjevanje zunanosti in dela vseh vrst goničev, brakov jazbečarjev in barvarjev, vodilni sodelavec Kluba za goniče, zastopnik slovenske kinologije pri Kinološki zvezi FLRJ, skratka povsod tam je, kjer je na teh poljih treba resno in požrtvovalno delati.

Bil je dolgoletni sodelavec lovskega mentorja, pokojnega dr. Ivana Lavrenčiča in je prav tako izvrsten organizator kinoloških in lovskih prireditev, odličen govornik, predavatelj in vsestranski strokovnjak v lovske in kinološke svet, posebej za lovsko pravo, saj je po poklicu priznan pravnik, ki je svoj čas postavil temelje socialistični lovski zakonodaji.

Zato ga je Lovska zveza odlikovala z Redom za lovske zasluge druge stopnje, Kinološka zveza Slovenije pa z zlatim znakom za zasluge na kinološkem polju.

Uglednemu jubilantu in spoštovanemu lovskega tovarišu želimo, da bi še dolgo tako mladeniško udarno deloval v prid lovstva in kinologije.

Lovci in kinologi

Sklepi letnega občnega zbora GLZ FLRJ, 19. decembra 1959 v Zagrebu

I. Izvrševanje perspektivnega razvoja lovstva v FLRJ ostane še za naprej glavna naloga vseh lovskih organizacij v FLRJ, tako da bi naše lovstvo v čim krajši dobi izpolnilo svoje obveze naproti Splošnemu petletnemu planu FLRJ. Dolžnost vseh republiških zvez in ostalih lovskih organizacij je, da se vsestransko zavzamejo za čim uspešnejše izpolnjevanje nalog, ki potekajo iz Perspektivnega plana, da bi naše organizacije v čim krajšem času izpolnile svoje obveznosti naproti Splošnemu petletnemu planu FLRJ.

Pri uresničevanju teh obveznosti je treba posebno pozornost posvečati dvigu divjadi v loviščih.

Vse lovske organizacije, ki do danes tega niso uvedle, so dolžne, da vodijo razvid v izvrševanju Perspektivnega plana in statistiko, ki mora obsegati vse po-

datke o lovskega gospodarstvu v loviščih, kakor tudi podatke o aktivnosti organizacije sploh.

Glavna lovska zveza FLRJ bo izdelala obrazce za vodenje statistike.

II. Občni zbor ugotavlja, da je lovstvu Jugoslavije potrebno znanstveno raziskovalno delo. Zato nalaga Upravnemu odboru, da v smislu razprave v zvezi z Institutom prouči možnost nadaljnega dela Instituta s tem, da bi ta ustanova razvila in prilagodila svoje delovanje stvarnim potrebam lovstva Jugoslavije in odpravila svoje pomanjkljivosti, ugotovljene na občnem zboru. Če bi se ne mogla zagotoviti zadostna materialna sredstva in rešiti kadrovska in druga vprašanja, naj se formira sektor za raziskovalno delo v lovstvu pri Glavni lovske zvezi FLRJ.

III. Upravni odbor GLZ FLRJ naj še enkrat pretrese Predlog

načrta temeljnega zakona o lovstvu in skrbi, da bo hkrati z uredbo o kontroli prodaje in uporabe sredstev za varstvo rastlin, sprejet prihodnje leto.

IV. Pri GLZ FLRJ se osnuje fond za povečanje lovske dejavnosti. V ta fond bodo vse organizacije, včlanjene v GLZ, plačevale po en odstotek od vrednosti njihovega plena in odlova. Ta odstotek je dolžan plačati svoji organizaciji vsak koristnik divjadi.

Vrsto divjadi, kakor povprečno vrednost divjadi, ki se bo jemala ob plačilu odstotka kot osnova, določi Upravni odbor GLZ FLRJ s svojim Pravilnikom. Sredstva iz sklada se bodo predvsem porabila za raziskovalno delo v lovstvu in za propagando lovstva Jugoslavije.

V. Upravni odbor GLZ naj, ne da bi čakal na sprejetje temeljnega zakona o lovstvu ukre-

Predsednik GLZ, Svetislav Stefanović-Čeča govori na obćnem zboru 19. dec. 1959 v Zagrebu

Clani Upravnega odbora GLZ FLRJ, izbrani na obćnem zboru 19. dec. 1959 v Zagrebu

ne, da se odpravi lovska karta, kjer jo še imajo, ker je to znak realnega lovskega sistema. Od pristojnega državnega organa naj pa izposluje avtentično tolmačenje pojma »divjad velikega lova in divjad malega lova«, to je, katera divjad spada v veliki in katera v mali lov.

VI. Prav tako naj GLZ stremi, da se po pristojnih organih onemogoči nepooblaščenim osebam promet z divjadjo in njenimi deli ter z društvenim imetjem.

VII. GLZ FLRJ bo še nadalje vodila razvid divjadi, ki se daje na voljo inozemskim lovcem — turistom, bo razvijala propagando lovskega turizma sploh in z zainteresiranimi koristniki lovišč ponovno revidirala Cenik za odstrel divjadi in drugih uslug za zamejske lovce.

VIII. V interesu dviganja kvalitete divjadi in trofej je treba smejeje začeti z gojitvenim odstrelom divjadi velikega lova, vključujoč (srne in košute), kjer je to potrebno.

IX. Tudi nadalje vplivati na pristojne organe, da onemogočijo lovljenje in prodajo ptic pevk in da prepovedo njih uničevanje z zračnimi puškami in drugimi sredstvi.

Janez Koder, Pajkelčev oča, 80-letnik in 60 let lovec, je zdrav in krepak v decembru 1959 praznoval hkrati oba svoja jubileja. V svojih 60 lovskih letih je vzgajal nešteto mladih lovcev in jim s svojim vzgledom in ljubeznijo pokazal pravo pot v lovstvu.

Kot lovski čuvaj je ves čas vodil lov na Menini planini in prav rad se spominja mladosti, ko so na Bibi, Velikem vrhu in Vivodniku še stali težko prehodni gozdovi. Še danes mu ne dela težav, če je treba za lov stopiti na Bibo, Veliki vrh ali Menino planino.

Ob njegovem prazniku mu želimo, lovski tovariši, še mnogo zdravih let in obilo veselja na lovu! Obenem pa se mu iz srca zahvaljujemo za vso požrtvovalnost in nasvete, katere bomo skušali po njegovem vzoru posredovati maljšemu rodu.

Lovska družina Motnik

Jubilantoma Ferdu Pihlerju in Simonu Kutnjaku, čestitamo k njuni 50-letnici in jima kličemo še na mnoga zdrava leta v zeleni bratovščini.

Člani UO, LD Ljutomer

X. S težnjo za enotno politiko v dviganju lovstva je treba pri GLZ formirati komisijo za koordinacijo dela med lovskimi organizacijami društvenega sektorja (družine) z drugimi organizacijami in podjetji, ki se bavijo z lovsko delavnostjo a niso člani lovske organizacije. Tako koordinacijo je treba predpisati s posebnim pravilnikom, jo postaviti na bazo skupne udeležbe v upravnih telesih ali jo na drug način rešiti.

XI. Za krepitev kinološke organizacije in njene uspešnejše aktivnosti na terenu in čim večjega zainteresiranja naših lovcev, da love s predigriranimi (rodovniškimi) psi, se lovcem priporoča, da dajo svoj letni prispevek najmanj po 100 din.

Republiške lovske zveze in njihove področne organizacije se bodo zavzele, da se to priporočilo na bodočih občnih zborih izvede.

XII. Razviti lovsko propagando in izdajateljsko delavnost. Osigurati tesnejše sodelovanje v republiških in avtonomnih lovskih glasilih in v »Lovski reviji« s težnjo stalnega dviga kvalitete in kvantitete lovskega tiska sploh.

Lovska družina Ljubno ob Savinji

je proslavila narodni praznik 29. november s skupnim lovom in z izročitvijo odlikovanj trem zaslužnim članom.

PRAVILA

Glavne lovske zveze FLRJ so bila izdana 6. januarja 1960.

UMRLI SO:

Martin Ivšek, član LD Podkum, rojen 1891, je bil član lovske organizacije od leta 1921.

Mile Vranešič, najstarejši član LD Metlika in njen dolgoletni starešina, odlikovan z Znakom za zasluge.

Anton Žugelj, najmlajši član LD Metlika, je tragično preminul pod vlakom, vračajoč se z lova.

Jože Rade, član in tajnik LD Predgrad, rojen 1899.

Blaž Pivko, član LD Črešnjevca, imenovan »kralj lovcev«, star 67 let.

, član LD Črešnjevca, pomožni lovec, star 56 let.

Premisliti možnosti skupnega izdajanja »Revije« z Zvezo športnih ribičev FLRJ.

XIII. Za nadaljnji razvoj lovskega strelstva je naloga lovskih organizacij, da se vse bolj zavzemajo za graditev strelišč in dobivanja cenejše municije za strelce. V tem smislu naj se koordinira delo s strelskimi organizacijami.

Vabilo

na redni letni občni zbor Lovske zadruge z o. j. v Ljubljani ki bo

**v soboto, 19. marca 1960
ob 15. uri popoldne**

v Srebrni dvorani hotela Union v Ljubljani z naslednjim dnevnim redom:

1. Otvoritev občnega zbora.
 2. Čitanje in odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora.
 3. Poročilo Upravnega odbora o poslovanju Lovske zadruge v letu 1959.
 4. Poročilo Nadzornega odbora.
 5. Razmotrivanje o poročilih in sklepanje o razrešnici Upravnemu in Nadzornemu odboru.
 6. Sklepanje o razdelitvi poslovnega prebitka.
 7. Volitev 1/3 izžrebanih članov Upravnega in Nadzornega odbora in namestnikov.
 8. Slučajnosti.
- Na občnem zboru se veljavno sklepa ne glede na število prisotnih delegatov eno uro po določenem času.

Upravni odbor
Lovske zadruge z o. j.

Tajnik:

Milan Babšek

Predsednik:

Dr. Milan Dular

